

BUDSJETT 2025

ØKONOMIPLAN 2025-2028

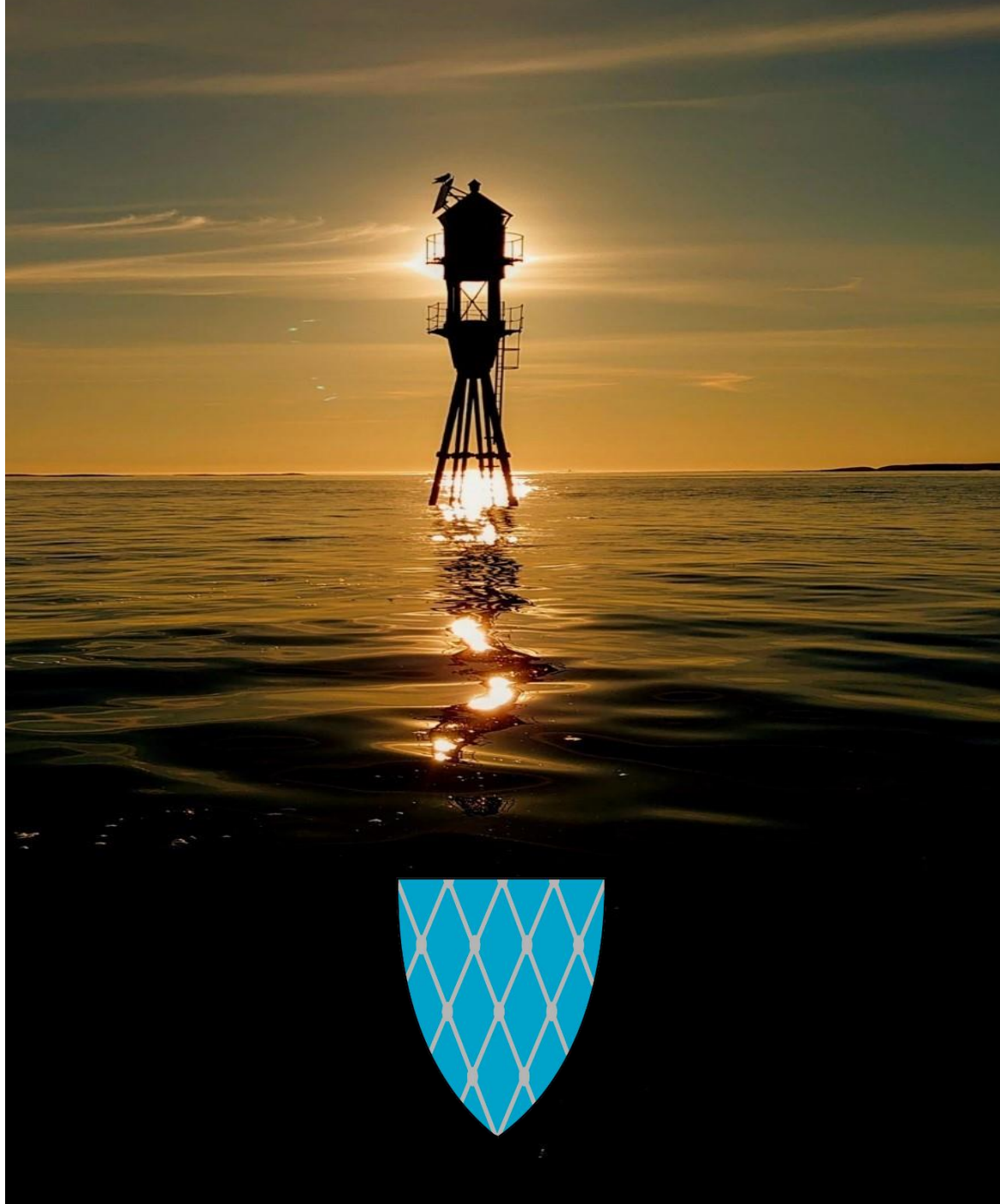

Foto: Vigdis Berre

Kommunedirektørens forslag den 21.11.2024

1. Innledning.....	3
Overordnede mål for utvikling av Osen kommune	3
Budsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2028 er kommuneplanens handlingsdel.....	3
2. Kommunedirektøren har ordet	4
3. Bærekraft - kunnskapsbasert strategi	7
Prioriterte mål for bærekraft.....	7
4. Satsinger	8
Kommuneplanens samfunnsdel.....	8
Prioriterte satsinger i økonomiplanperioden, oppsummering	9
Organisering, løsning av kommunens oppgaver	10
Samarbeidsordninger.....	13
5. Økonomisk status	16
Risiko	17
6. Grunnlag for budsjettet 2025-2028	18
Utgifts- og inntektssiden	18
Handlingsrommet – eksterne betingelser	20
7. Budsjettpremisser	21
Grunnlag for økonomiske rammer 2025-2028.....	21
8. § 5-4 Bevilgningsoversikt; drifts- og investeringsbudsjett	27
§ 5–5 Bevilgningsoversikter – Investering.....	31
§ 5–5 Regnskapsoversikt- Investering	33
§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser	35
9. Nærmere om prioriteringer.....	36
Ramme til tjenestefunksjonene på ansvarsnivå.....	36
Administrasjon	36
Oppvekst.....	38
Kultur og fritid	41
Barnevern	43
Helse, omsorg, velferd	44
Utvikling og miljø	49
Kirken.....	52
Vedlegg 1: § 5-6 Økonomisk oversikt - drift	53
Vedlegg 2: Kostrafunksjoner, regnskap 2023, budsjett 2024 og 2025:	54
Vedlegg 3: Kilder til kunnskap om utfordringsbildet	57

1. Innledning

Overordnede mål for utvikling av Osen kommune

Jamfør kommuneplanens samfunnsdel er det et politisk overordnet mål at Osen kommune vil bestå som selvstendig kommune og skal være et godt sted å leve gjennom hele livet. Kommunen skal være attraktiv for næringslivet, og å bo og arbeide i.

Budsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2028 er kommuneplanens handlingsdel

Kommunelovens § 14-3 pålegger kommunestyret å vedta en rullerende økonomiplan en gang i året og å vedta bevilgninger et årsbudsjett. I henhold til praksis/gjeldende økonomireglement ses årsbudsjettet i sammenheng med langtidsbudsjettet for kommende fireårsperiode. Økonomiplanen for Osen kommune er kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven. Langtidsbudsjettet 2025– 2028 er utarbeidet ut fra 2024-kroner.

Budsjettet legges fram til vedtak på ansvarsnivå ut fra KOSTRA rapportering.

Grunnlaget for arbeidet med denne handlingsplanen med økonomiplan har vært tilvarende plan for perioden 2024-202, regjeringen sitt forslag til statsbudsjett for budsjettåret 2025, kommuneproposisjonen for 2025, og statlige føringer for kommunens virksomhet. Forrige årsbudsjett og økonomiplan legger føringer, sammen med øvrige politiske prioritering og vedtak. Forslaget er bygget på innspill fra alle enheter med ansvarsområder i budsjettet, og vurderinger med hensyn til behov på tjenester.

Krav om budsjett i balanse

I forkant av kommunenes budsjettbehandling for 2025 har kommunal- og distriktsdepartementet minnet om krav til økonomiplan og årsbudsjett etter kommuneloven:

Kommunestyret har etter kommuneloven plikt til å budsjettere med balanse slik at utgiftene er tilpasset inntektsrammen, og foreta prioriteringer innenfor balansekravet.

Det innebærer også at ufordelte innsparinger ikke er tillatt. Budsjettet framlagt til politisk behandling av kommunedirektøren er et budsjett i balanse, men med bruk av både bundne og ubundne fond for å komme i balanse. Det foreslås flere innsparingstiltak i økonomiplanperioden. Det vil være aktuelt å ta stilling til flere prioriteringer også utover dette budsjettåret for å oppnå bærekraftig og ønsket utvikling i tråd med kommuneplanens samfunnsdel og politiske prioriteringer. Det innebærer endringer.

Departementet viser i sitt skriv av november 2025 at “saker hvor budsjett ikke er i balanse kjennetegnes av at kommunestyret reelt sett ikke har tatt stilling til hvordan utgiftsnivået/bevilgningene skal tilpasses inntektsrammene og at prioriteringene utsettes til et senere tidspunkt”.

Budsjettprosessen

Formannskapet fikk forslaget til behandling 21.11.24. Det har vært utvekslet informasjon om retning på aggregert nivå underveis i prosessen med ordfører. Det er holdt strategisamlinger juni 2024 med formannskapet i Osen kommune, og i september med kommunestyret i Osen

kommune, for å diskutere “hva vil vi med Osen kommune”. Det har også vært strategisamling på ledernivå for å se “muligheter og utfordringer” på tvers. I møte med hovedtillitsvalgte i kommunen i oktober ble prioriteringer i budsjett ble diskutert.

Budsjettforslaget legges ut på høring, før endelig budsjettvedtak i kommunestyremøtet 10.12.24.

Etter kommunestyrebehandlingen er saksframlegget og budsjettvedtaket en del av budsjettet.

I tillegg til årsbudsjett og den fireårige økonomi- og handlingsplanen, årsmelding og årsregnskap, vil kommunedirektøren avgi tertialrapporter i løpet av året. Den siste tertialrapporten vil være årsmelding som avgis første kvartal påfølgende år.

Det vil bli arbeidet med å vurdere handlingsrommet i budsjettet også i 2025.

2. Kommunedirektøren har ordet

Synkende befolkning og moderate inntekter til å drive kommune, begrenser Osen kommunes handlingsrom.

Inntektsnivå, demografi, og gjeldsgrad utfordrer Osen kommunes handlingsrom. Det samme gjelder tilgang til relevant kompetanse for å opprettholde sentral drifts- og utviklingskapasitet innenfor flere av kommunens tjenesteområder. Handlingsrommet for økte inntekter, reduserte kostnader, eller omprioriteringer må utnyttes, både på kort og lang sikt. Resultater og potensiale i kommunen må på dagsorden. Utgangspunktet er en kommune som ikke er i vekst, og en verden som er i endring. Det vil kunne kreve fornyelse. Virkemidlene for tjenesteyting, samfunns- og næringsutvikling, må utvikles.

Tiltak som gir effekt på kort sikt, innenfor valgperioden, må prioriteres, samtidig som utvikling på områder som kan gi effekt på lengre sikt, utover økonomiplanperioden, er en del av det å drive nærings- og samfunnsutvikling. Det gjelder å prioritere hvor det skal tas sats.

Drift på grunnleggende tjenester må opprettholdes. Samtidig vil langsiktig økonomisk bærekraft innebære å ta opp lån og ha penger på bok for å kunne investere i nødvendig infrastruktur. Det vil innebære å utvikle samarbeid med andre for å oppnå tilgang på god kompetanse og ivareta interessepolitikk. Det vil også innebære god dialog og kunnskapsutveksling med interessenter og forvaltningsnivå som vil kunne bidra med utvikling eller ressurser i kommunen på sikt.

Kommunen og kommuneøkonomien er liten, både økonomi, men også tjenester er derfor relativt oversiktlige. Det er av samme årsak en innebygget sårbarhet knyttet til svingninger/endringer i inntekt og uforutsette utgifter, som relativt sett vil utgjøre en større andel på et lite driftsbudsjett. Den samme sårbarheten er knyttet til om ressurser og kunnskap faller fra, fordi kompetansemiljøene er små.

Korrigert netto driftsresultat i minus

Osen kommunes driftsbudsjett innebærer at alle estimerte utbetalinger fra havbruksfondet går inn i drift, som i de siste årene. I tillegg er driften de seneste år basert på bruk av disposisjonsfond. Det gjelder som eksempel betaling av renter og avdrag på lån, som i de siste

tre årene. Korrigert netto driftsresultat, viser driftsresultat etter at midler fra havbruksfondet er trukket fra. Kommunebarometeret (Kommunal rapport 2024) viser til at den langsiktige løpende driftssituasjonen i Osen i virkeligheten tilsvarer et korrigert netto driftsresultat på -8,2 prosent for 2023. Osen kommune har midler på disposisjonsfond, i 2023 på 13,7 % av bruttoinntektene i kommunen. Dette er mindre enn de fleste andre kommuner i landet. Kommunedirektøren vil derfor forslå at måltallet for nivå på disposisjonsfond for uforutsette utgifter tas opp fra 5 til 10% fra 2025. Utgifter til drift bør prioriteres fra driftsbudsjettet for fremtidige driftsbudsjetter.

Investeringsnivået i prosent av brutto inntekt har de siste årene vært høyt. Investeringer gjøres med flere formål. Investeringer kan forvente å kaste av seg, som investeringer i Nota som et sted for livsglede og attraktivitet. De kan skyldes påkrevde lovpålagte oppgraderinger, eller nødvendige investeringer for å opprettholde tjenester på et kvalitetsmessig godt nivå. Foreslåtte investeringer for 2025 er nøkterne og har vært gjenstand for prioriteringer. Investeringsbehovet i økonomiplanperioden er betydelig på teknisk infrastruktur som innen vann og avløp. Andre kostnadsdrivere i tiden som kommer, vil kunne være knyttet til å rekruttere og beholde kompetanse, noe som vil synes på driftsbudsjettene.

Framlagte forslag til handlingsplan 2025-2028 viser sårbarhet i kommuneøkonomien. Uten driftsreserver må uforutsette utgifter og eventuelt bortfall av inntekter tas som innsparingstiltak direkte i drift. Det vil kunne medføre kutt i tjenester.

Samarbeid og samskaping – kommune 3.0

Kommune 3.0 er en kommune der politikere, ansatte, innbyggere og næringsliv sammen finner ut hvordan et behov eller en utfordring skal løses.

Kommunens oppgave er ikke først og fremst å føre innbyggerne gjennom livet, men å muliggjøre et godt liv basert på egenverd, mestring og aktiv bruk av egne ressurser. Det handler først og fremst om å ha et godt liv - ikke å få en tjeneste.

Søkelyset må da være på mestring i alle livets faser og ansvarliggjøring av egne innbyggere.

Eksempler på dette kan være knyttet til beredskap, folkehelse, bolig med livsløpsstandard og mange flere områder.

I Osen er innbyggertallet er synkende, og det er flere eldre og færre yngre. Det vil bli et økende behov og ønske om tjenester. Dette er sammensatt og kan ikke løses av kommunen alene.

Det legges ned et betydelig frivillig arbeid av ulike lag, foreninger og enkeltpersoner.

Samtidig er det grunn til å være stolt av den innsatsen både ansatte og frivillige i kommunen legger ned. Det ligger en stor mulighet for Osen i å se potensialet i at kommunen og frivillige, i enda økende grad, kan jobbe sammen for å nå felles mål gjennom samskaping på mange områder som helse, oppvekst, og utvikling av attraktive og levende nærmiljø.

Forventningsgapet

Kommunen har jf. kommuneloven følgende roller:

- Den demokratiske
- Den tjenesteytende

- Den samfunnsutviklende

Det er et gap mellom forventninger til tjenester levert av kommunen og knappe ressurser på den andre. Det går grenser for hva kommuneorganisasjonen i Osen bør og skal levere, og det må skapes rom for å diskutere utforming av tjenester og forventninger til hva den enkelte innbygger må ta ansvar for og hva kommunen kan bidra med.

KS sitt debattheft for 2025 handler om forventningsgapet. Gapet mellom hva som blir etterspurt av kommunesektoren og hva som er mulig å få til. Hva som skaper forventninger, er sammensatt. Det kan være knyttet til forventninger hos folkevalgte og innbyggere, nasjonale løfter, gammel vane, for omfattende og detaljert statlig styring, medias søkelys, med videre.

KS lar debatten dreie seg om velferdsområdet: helse – og omsorg, sosialsektoren og oppvekstsektoren. Dette er områder som er særlig styrt både økonomisk og via særlovgivning.

Det er samtidig opplagt at forventninger til hva kommunen skal levere er enda mer sammensatt enn som så. Samtidig har kommunen knappert på arbeidskraft, og kompetanse og økonomiske rammer.

Igjen vil det handle om hvilke prioriteringer som må gjøres for å ta Osen inn i framtida, for å få til vekst slik de overordnede målene i samfunnsdelen til Osen kommune fastslår.

Regnskapet må gå opp. Ambisjonene hos politikere må bidra til realistiske forventninger. Innovasjons- og omstillingskraft må til for å løse oppgavene på nye måter og sammen med andre. Kommunedirektøren er enig når KS sier at den statlige detaljstyringen må dempes, og lempes, fordi det stjeler ressurser og tid, og kan gjøre en nødvendig omstillingsprosess enda mer krevende.

Gjør vi ting på samme måte, så blir ting på samme måte

Osen trenger å se framover. Det kan innebære å tenke nytt, både i forhold til hva vi bruker arbeidsdagen på, og hvordan vi kan bidra til utvikling. Det handler også om god økonomistyring.

Det må prioriteres - det er kvalitet i tjenestene som teller

Politikk handler om fordeling av både byrder og goder, ikke utdeling av goder. Ressursene er knappe goder både i form av penger og av kommunens viktigste innsatsfaktor, de ansatte. Da må det prioriteres. Kommuneadministrasjonen har en viktig oppgave i dette i samspill med politikken.

Felles virkelighetsforståelse og beslutninger på bakgrunn av kunnskap og kompetanse, kan bidra til nødvendig og mer effektiv prioritering. Man må spørre seg hva det er realistisk å rekke på i ett år eller innenfor valgperioden, men også hvordan drift av tjenester legges opp slik at søkelyset er på kvalitet og målretting, framfor kvantitet.

Jeg har en klar forventning om en kultur hvor organisasjonen snakker sammen på tvers om oppgaveløsningen. Det skal bidra til gode tjenester. Jeg har også en klar holdning til at Osen kommune må bidra til å bygge sterke kompetansemiljø innenfor vårt felles bo- og arbeidsmarked, utover kommunegrensen, gjennom ulike typer samarbeid.

Noen tjenester har vi bestemt at skal være nært som skole/barnehage, og pleie og omsorg. Vi vil fortsette å jobbe for gode og effektive tjenester innen disse områdene.

Nøkkelen til både god drift og utvikling, ligger i å sikre stabil og god tilgang på kompetanse. Kjøpe av tjenester og kompetanse ved plutselig behov, og stadig nyrekruttering fordi kompetanse kan være vanskelig å holde på, stjeler tid og ressurser. Osen kommune må bidra til gode arbeids- og kompetansemiljø som gjør det interessant for arbeidstakere å ta jobben. Dette krever også at Osen framstår som en attraktiv arbeidsgiver og godt sted å være. Det handler om omdømme. Samtidig må vi utvikle eksisterende samarbeid om tjenester og være åpne for å utvikle nye samarbeidsområder over kommunegrensene. Om Osen kommune er arbeidsgiver eller vertskommune er sekundært. Det må legges til rette for at det er mulig å jobbe fra Osen og at tjenestene blir synlige her.

Vi må bygge en kultur som rett og slett handler om interessene til et felles «vi».

3. Bærekraft - kunnskapsbasert strategi

Sammenhengen mellom bærekraftsdimensjonene er sentrale for drift og utvikling av kommunale tjenester. Hvordan vi velger å prioritere i dag, vil påvirke sosiale, økonomiske og miljømessige forhold også på sikt. Vi er pålagt av nasjonale myndigheter å planlegge i et bærekraftsperspektiv. Bærekraftige løsninger som innen miljø kan utløse tilskudd. Et godt kunnskapsgrunnlag bidrar til å bestemme retning. Det er utarbeidet nasjonale indikatorer for måling av bærekraft (SSB [Bærekraftsmålene - Nasjonale indikatorer – SSB](#)). Det er også utarbeidet bærekraftsrapport for Osen kommune som ser på flere indikatorer (Trøndelag Fylkeskommune, Pricewaterhouse Coopers, 2023). Den gir et overblikk over nåsituasjonen og sier noe om utviklingsbehov. [Bærekraftsrapport for Osen kommune - Osen kommune](#)

I sum er helheten et bærekraftsperspektiv innebærer, en nøkkel til å skape et attraktivt og godt sted å leve gjennom hele livet.

All virksomhet i et samfunn vil kunne inngå i en bærekraftsdimensjon; sosiale forhold, økonomi, og miljø og klima. “Bærekraft handler om balanse mellom økonomisk fremgang, sosial rettferdighet og miljøbeskyttelse, samt å sikre en fremtid som tar hensyn til både dagens og fremtidige generasjoners behov” (Kilde: FN sambandet).

(kilde FN sambandet)

Prioriterte mål for bærekraft

I Osen kan vi peke på noen mål framfor andre, som bidrar til å måle bærekraft:

Bærekraftsmål 3 God helse og livskvalitet

Målbeskrivelse (SSB): Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst.

Målbeskrivelse (SSB): Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Bærekraftsmål 7 Ren energi til alle

Målbeskrivelse (SSB): Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle.

Når alt henger sammen, vil det også være en prioritering for Osen kommune å søke samarbeid jf. **Bærekraftsmål 17. Samarbeid for å nå målene.** Myndighet, næringsliv og sivilsamfunn må samarbeide for å nå målene.

Osen kommune har fordeler knyttet til naturressurser som hav og landområder, som kan bidra til utvikling. Kommunen har nedadgående befolkningsvekst, høy forsørgerbrøk, sårbar kommuneøkonomi og samtidig et mål/ønske om vekst og næringsutvikling som kan bidra i motsatt retning.

Aktuelle kommunale tiltak er strategisk planlegging og handling som bidrar til tilrettelegging for bosetting, næringsutvikling og tjenesteyting. Helsefremmende stedsutvikling er et aktuelt førende prinsipp i arealstrategi og planer.

I kommunestyret i september 2024 ble det vedtatt at Osen kommune skal innta en aktiv rolle i å se på virkemidlene for utvikling og næringsutvikling. Det skal bidra til å se muligheter knyttet til havbruk, og akvakultur, tilgang på kraft og boliger.

En måte å måle kommunens økonomiske bærekraft og potensiale for vekst er å se på temaene næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi (jfr. NHOs målinger av betingelser for næringslivet i norske kommuner). Konsulentselskapet WSP har sammenlignet alle kommunene i Norge, og sett på hvor robuste og tilpasningsdyktige de er når det kommer til demografi, arbeidsmarked, utdanning, økonomi og næringsliv, bærekraft- og klima. Osen var i 2023 nederst i denne sammenligningen, også tatt i betraktning kommunens størrelse. Kommunedirektøren påpeker at mye tyder på at Osen har et utfordrende ståsted, og at det er grunnlag for å se på virkemidlene for et bedre utgangspunkt.

Osen trenger enda flere som er villig til å satse.

4. Satsinger

Kommuneplanens samfunnsdel

Vedtatte satsingsområder i perioden 2015- 2026 i kommuneplanens samfunnsdel er:

- **Vekst, folkehelse og omsorg:**

Vekst i innbyggertall, flere unge voksne flytter tilbake, være et attraktivt sted å flytte til for innvandrere, gjøre folk i stand til å ha aktive selvstendige liv og gi omsorg der det trengs, bedring av fysisk og psykisk helse, gi barn og unge mestringsfølelse.

- **Stedsutvikling:**

Vekst i næringslivet, livskraftige bygder/attraktive steder, stolthet over heimplassen sin «kry tå der æ kjæm fra».

- **Samarbeidsretning:**

Opprettholde, videreutvikling og lokal forankring av tjenestetilbud rettet mot innbyggerne.

Prioriterte satsinger i økonomiplanperioden, oppsummering

Det behov for å arbeide planmessig, strategisk og innovativt i tiden som kommer, som et grunnlag for å nå mål.

Økonomisk handlingsrom

Søkelys på effektiv drift, forvaltning og utvikling, herunder gjennomgang av økonomisk handlingsrom som bidrar til bærekraft i Osen er prioritert.

Samarbeid og samskaping, kommune 3.0, vil være et viktig bidrag for bærekraftig utvikling.

Virkemiddelapparat for samfunns- og næringsutvikling

Det legges opp til å fornyelse av virkemiddelapparatet knyttet til samfunns- og næringsutvikling, slik at kommunen står styrket for å møte utfordringene kommunen står ovenfor nå og i tiden framover. 2025 er siste år for Nord-Fosen Utvikling som kommunens virkemiddelapparat knyttet til næring og næringsutvikling. I 2025 arbeides det med videreføring av nærings- og utviklingsstrategien gjennom etablering av et nytt selskap i samarbeid med Åfjord kommune og Trøndelag Sparebank som et verktøy målrettet nærings- og samfunnsutvikling fra 2025-2028. Kommunens strategier og mål må speiles i virkemiddelapparatets tiltak, og kommunen vil følge dette opp.

Sentrale tiltak for utvikling Osen i 2025 er:

- Arbeidet med å få fram Osen som et attraktivt sted å bo, jobbe og besøke. Utvikling og bruk av digitale kanaler er sentralt i dette.
- Arbeidet med å koordinere, utrede og utvikle frivillighetens bidrag.
- Utvikle Nota som drivkraft for attraktiv bygdeutvikling med bidrag fra frivillighet, kultur og idrett.
- Realisering av salg av eiendom.
- Utrede muligheter knyttet til eiendommene/området på Sandviksberget for bolig, næring, samferdsel og fritidsformål.
- Vurdere mulig realisering av muligheter ved Strand havn.
- Oppfølging av kommunestyrets vedtak om satsing på næring, bolig og kraft.
- Etablere pilotprosjekt "ungbo i 2025" som fremmer bostedsattraktivitet og finansiell bærekraft.
- Utvikle turmål-dagsturhytta, med realisering i 2026 i samarbeid med frivilligheten.

Helse og omsorg, oppvekst og kultur, utvikling og miljø

Arbeidet med utvikling av helse- og omsorgstjenester vil være et kontinuerlig arbeid. Viktige overbygginger for arbeidet i 2025 folkehelse og tidlig innsats, kommune 3.0, digitalisering, samarbeid på tvers for å bygge opp om utvikling av tjenestene, og satsing på kompetanse gjennom ulike virkemidler.

Utvikling av alle fagområdene i kommunen vil ses i lys av frivillige bidrag.

Oppfølging og utvikling av planer knytter folkehelse og inkludering, og helse- og omsorg, vil være sentralt sett i lys av demografisk utvikling, men også annet kunnskapsgrunnlag og teknologisk utvikling.

En barnehage og skole med høyt faglig fokus og kvalitet vil være prioritert også i 2025.

Osen vil arbeide for å tilrettelegge areal for næringsutvikling, i sjøen og på land. Helsefremmende stedsutvikling er aktuelt førende prinsipp i arealstrategi og planer.

Arbeidet med forvaltning av kommunens eiendomsmasse og areal videreføres og utvikles i 2025. Dette innebærer investeringer knyttet til oppgraderinger på eksisterende bygningsmasse, men også mulige inntekter knyttet til avhending av bygg/eiendom, leieinntekter, utvikling av areal, og energiltak. Det lages planer for dette.

Det er nødvendig med investering i infrastruktur som vann, avløp og vei i perioden. Lovkrav gjør at kommunen må regne med investeringer på avløpssiden de kommende årene.

Investeringer

Det legges opp til en noe lavere investeringstakt i 2025 enn forutgående år. Investeringsbudsjettet viser foreslåtte prioriteringer, som er vurdert helt nødvendige. Investeringer i form av kjøp under kr 100 000 kan vurderes over driftsbudsjettet..

Å ferdigstille uteareal, og å få på plass utstyr slik at tribuner, lyd, skjerm og lerret muliggjør et bredt spekter av arrangement i Nota er en prioritet å ha på plass i 2025.

Se kapittel 8, §5-5 bevilgningsoversikter investering, og regnskapsoversikt investering, for oversikt over investeringer.

Administrasjon og organisasjon - samarbeid

Hvordan organisasjon og administrasjon støtter opp under det å håndtere utfordringene kommunen står ovenfor, i en verden i endring, er grunnleggende. Det må jobbes med å:

- Tilrettelegge for strategisk virksomhetsplanlegging politisk og administrativt.
- Organisasjonsutvikling for å tilpasse organisasjonen til prioriterte oppgaver.
- Vektlegge faktorer som bygger opp under arbeidsmiljø og kultur, for å rekruttere og beholde kompetanse i Osen kommune, men også for å bidra til utvikling.
- Bruke intern- og ekstern kommunikasjon, og digitale samhandlingsverktøy for å støtte opp under mål i virksomheten – herunder foreta gjennomgang av system for internkontroll.
- Hente ut potensialet som ligger i digitalisering av tjenester og arbeidsverktøy.

Gode og lovpålagte arenaer for trepartssamarbeidet er en del av virksomheten og bidrar til utviklingen.

Utvikling og styring av samarbeidet med andre kommuner om tjenester, samfunns- og næringsutvikling vil være essensielt i årene som kommer for å kunne levere på samfunnsoppdraget kommunen har.

Organisering, løsning av kommunens oppgaver

Kommunens organisering - fagområder

Kommunedirektøren er opptatt av kvalitet i tjenestene. Kommunens organisering er et redskap for dette. Det handler om hvordan vi utnytter kompetansen i Osen kommune på en god måte.

Vi har valgt å løse flere helse- og omsorgstjenester lokalt. Det samme gjelder på feltet oppvekst som skole og barnehage. Når det gjelder tekniske driftsrettede tjenester har det vært hensiktsmessige å løse flere av disse lokalt.

Kommunen samarbeider med flere kommuner om tjenester. Kommunen har valgt å samarbeide om flere tjenester på området helse med kommuner nord i fylket (Namdalen), mens det på administrative kjerneoppgaver som IKT og regnskap, barnevern og NAV samarbeides sørover (Fosen).

Styrket tverrfaglighet og samarbeid

God løsning av prioriterte oppgaver i Osen kommuner vil kreve tverrfaglighet og samarbeid mellom ulike fagområder og innen fagområder i kommunen, og må styrkes for å bygge det gode lokalsamfunnet. Kommunen fortsetter å utvikle en kultur for dette.

Det vil betinge ansatte som er fleksible og løsningsorienterte, gode på faglig selvstendighet, tverrfaglig samarbeid og teamarbeid. Ledelsen må evne å tenke nytt, delegerer oppgaver, gi tillit og benytter ressursene som er tilgjengelig lokalt.

De ansatte er Osens kommunes viktigste ressurs. Trepertssamarbeidet er en naturlig del av det å finne gode løsninger som skaper verdier. For å bygge det gode lokalsamfunnet må samarbeidet med frivilligheten satses på. Samtidig må samarbeidsarenaer med næringslivet utvikles.

Flere prioriterte oppgaver som må løses på tvers av fagområder i kommuneorganisasjoner er:

- Organisasjonsutvikling
- Utvikling av tjenester i samskaping med frivillighet og næringsliv.
- Folkehelse og tidlig innsats.
- Omdømmebygging.
- Attraktiv stedsutvikling, herunder Nota.
- Nærings- og samfunnsutvikling.

Kvalitet

Kvalitet kan være utfordrende å beskrive. Det kan innebære en opplevd bedre tjeneste på bakgrunn av en god ressursinnsats. En analyse viser til at å måle størrelsen på overskuddet eller økonomiske reserver kan gi lite mening om tjenstilbudet er dårlig eller bra.

Tjenestekvalitet kan allikevel være målbart, som i skole i form av læringsutbytte og trivsel. Hypotesen er at: «Ledelse, organisering og arbeidsmetoder er like viktige som høy ressursinnsats for å skape resultater» (Bjørn Brox, Agenda Kaupang, Kommunal rapport 2021).

Kommunedirektøren er innstilt på å tenke nytt når det gjelder organisering av arbeid for å oppnå kvalitet. Gevinster i å se fagområder på tvers og tenke nytt må utnyttes.

Kommunedirektøren vil delta i tverrgående oppgaveløsning spesielt knyttet til samfunns- og næringsutvikling. I Osen kommune vil samspillet og bidraget fra ordfører i nærings- og utviklingsprosjekt som krever kontakt med interessenter lokalt, regionalt og nasjonalt være nødvendig.

Kommunen er organisert i fagområder som rapporterer til kommunedirektøren. I 2024 har Osen kommune hatt vakanser i lederstillinger som innen personalområdet, helse og omsorg og oppvekst. I starten av 2025 skal strategisk ledelsesnivå med oppfølgingsansvar knyttet til budsjett, økonomi, personal, faglig drift og utvikling være på plass. Det vil kunne skje endringer i organiseringen for å tilpasse drift og utvikling til prioriterte oppgaver:

Status per november 2024 er som følger.

- *Sektor for utvikling og miljø* - ingen underliggende enhet, men medarbeidere innen teknisk og drift som avdelingsingeniør, rådgiver landbruk, vaktmestertjeneste, renhold og sekretær.
- *Sektor for oppvekst og kultur* - Strand skole og Havgløtt barnehage som underliggende enheter, i tillegg bygdatenet, kulturskolen og bibliotektjenesten,
- *Sektor for helse omsorg* - Pleie og omsorg som underliggende enhet. I tillegg ligger følgende funksjoner til tjenesten lokalt: Kommunelege, helsesykepleier, psykiatrisk sykepleier og flyktningekoordinator, vaktmestertjeneste.
- *Stabsleder med HR-ansvar*: Organisasjonsutvikling, kommunikasjon, fellestjenester, økonomimedarbeider, personalmedarbeider, arkivmedarbeider, formannskapssekretær, og sekretær.

Det tilfaller oppfølgingsansvar for styring, drift- og utvikling av samarbeidsløsninger for samtlige områder. Ansvar følger fagområdene i kommunen.

Oppfølging av samarbeidene er relativt ressurskrevende på overordnet nivå. På ledelsesnivå (kommunedirektør, politisk ledelse/formannskap) også fordi vi samarbeider mot to regioner. Samtidig er det for Osens del nødvendig og ønskelig å investere i dette samarbeidet, for å kunne utføre kommunens samfunnsoppdrag på en god måte.

Tjenesteleveranser:

Det legges til grunn at det sikres leveranser av tjenester iht. lovkrav og av tilfredsstillende kvalitet. Det sikres bemanningsnorm i skole og barnehage. Det legges til grunn full barnehagedekning iht. barnehageloven.

Ingen stordriftsfordeler i Osen

Osen kommune er en liten organisasjon med relativt få ansatte i administrasjonen. Som en liten kommune klarer ikke Osen kommune å hente stordriftsfordeler. Et fokus må være å få flere innbyggere å dele kostnadene med, og hente ut stordriftsfordeler gjennom samarbeid. Samarbeidsløsninger krever også oppfølging. For organisasjonen som helhet må god kompetanse, effektive løsninger og ressursbruk alltid være et søkelys.

Lite og sårbart kompetansemiljø

Kompetansemiljøet totalt sett beskrives, også av statsforvalteren, som lite og sårbart. Dette vil påvirke drift og utvikling. Kjøp av tjenester og kompetanse gjennom året vil kunne være nødvendig på flere områder for å løse både kritiske, lovpålagte, og politisk prioriterte oppgaver. Det kan gjelde analyser og utredninger knyttet til kommuneplanarbeid, planer for

helse og omsorg, juridisk bistand, rutiner knyttet til ulike typer internkontroll og organisasjonsutvikling, men også uforutsette hendelser. Det er lagt inn en buffer i budsjettet fra disposisjonsfond for ivaretagelse av dette.

Samarbeidsordninger

- Fosenregionen:

Osen kommune har formalisert samarbeid med Fosenregionen, se nettside for regionrådet: [Forside - Fosenregionen](#).

Når det gjelder handlingsplaner for Fosen Interkommunale Politiske Råd (Fosen IKPR), samt de ulike samarbeidsløsningene på Fosen, vises det til egne vedtak fra Kommunedirektørgruppen, samt Fosen IKPR. 3 politisk valgte fra hver kommune er representert i Fosen IKPR (fra Osen; Ordfører, Varaordfører, samt 1 fra opposisjon), og vedtar budsjett for dette, mens rådmannsgruppen vedtar budsjett for samarbeidsordningene. Finansieringsbidraget fra Osen kommune til drift av de ulike ordningene er innarbeidet i kommunens budsjett med om lag 140 000 kr.

Alle verstkommuneavtalene er revidert i 2024, og det er laget håndbok for hvordan samarbeidene skal initialiseres, utformes, driftes og utvikles.

For 2025 er det aktuelt med innføring av et felles NAV Fosen. Det legges fram et forslag til vedtak i kommunestyret rundt årsskiftet. Det vil også settes i verk utredning i 2025 for å se på muligheter som ligger i et forsterket felles samarbeid på plan, bygg og forvaltningstjenester, og fellestjenester som arkivtjenester mm. Kommunestyret vil ta stilling til anbefalinger i 2025.

Når det gjelder de ulike eksisterende samarbeidsordningene på Fosen vil det budsjetteres med en nominell frys for 2025 fra 2024 for samarbeidsordningene, foruten på barnevernsområdet, der budsjettet økes med 2%. I sum for Osen om lag 3,7 mill. kroner, og omfatter Fosen lønn, Fosen regnskap, ERP og Profil, Fosen Inkasso, Fosen Barnevern, Fosen Sak/Arkiv, Fosen GIS og Fosen IKT

For øvrige samarbeidsløsninger/kommunesamarbeid gjelder i stor grad et påslag på 4,1% (deflator, KS 2024).

- Namdalsregionen

Osen kommune har formalisert samarbeid med Namdalsregionen gjennom Namdal regionråd: www.namdalregionrad.no.

Finansieringsbidraget fra Osen kommune til drift av regionsamarbeidet i Namdalen finansieres er innarbeidet i kommunens budsjett med om lag 200 0000 kr.

Osen foretok i 2010/2011 et strategisk valg angående samarbeid på helsesektoren. Det er inngått samarbeid med kommunene nord for oss; Namsos, Overhalla og Flatanger, blant annet ut fra avstand til legevakt og lokalsykehus. Tjenestesamarbeidet omfatter legevakt på ettermiddag, kveld og natt, kommuneoverlege, miljøretta helsevern, øyeblikkelig hjelp

døgntilbud mv. Det er etablert et felles helseledernetverk for Namdalskommunene, inklusive Bindal og Osen kommuner. I 2018 gikk Osen inn på eiersiden i Namdal Rehabilitering.

Namdalskommunene og har takket nei til tjenesteavtale og innrulling av Helseplattformen fra 2025, og inngår i et samarbeid om innkjøp av alternativ løsning for elektronisk pasientjournal i sammen med flere andre trøndelagkommuner i regi Stjørdal kommune fra 2024.

- Øvrige vertskommunesamarbeid (nye)

Det er inngått vertskommunesamarbeid med Indre-Fosen kommune om tjenester på landbruksområdet. Samarbeidet har i praksis vært i gang i 2024, er formalisert og videreføres for 2025. Samarbeidet skal bidra til å styrke fagmiljøet, og til stabile og gode tjenester.

Etter vedtak i kommunestyret i oktober 2024 har Osen kommunestyre gitt administrasjonen fullmakt til i samarbeid med Åfjord kommune, om å utarbeide en avtale om administrativt vertskommunesamarbeid om saksbehandling etter plan- og bygningsloven. Samarbeidsavtalen skal legges fram for kommunestyret for endelig godkjenning. Det er allerede kjøpt tjenester fra Åfjord kommune på området. Et forsterket samarbeid i 2025 skal bidra til å styrke fagmiljøet, og til stabile og gode tjenester.

- Øvrige samarbeid

Jfr. egen oversikt, samarbeides det også med øvrige kommuner i Trøndelag, men også med Fylkeskommunen i Trøndelag som på innkjøp. Osen og Nord-Fosen har avtale om tjenesteleveranse knyttet til Felles veterinæravtalt.

I tillegg er det inngått et samarbeid mellom Osen kommune og Åfjord kommune, gjennom Nord-Fosen Utvikling AS om ekstraordinært omstillingsarbeid, finansiert av KDD, Trøndelag Fylkeskommune, og kommunene Osen og Åfjord, som varer ut 2025. Intensjonen er å inngå et nytt samarbeid om næringsutvikling i et AS, sammen med Åfjord kommune, Trøndelag Sparebank og Osen kommune med virkning fra 2025

Samarbeid på ulike områder i 2025:

Samarbeid	Type	Vertskommune/leverandør
KONSEK	IKS	(Steinkjer)
Nord- Trøndelag Krisesenter	IKS	(Verdal)
TrønderEnergi	AS	(Trondheim)
Midtre Namdal avfallsselskap	IKS	(Overhalla)
Brannvesenet Midt	IKS	(Steinkjer)
Interkommunalt arkiv Trøndelag (IKA)	IKS	(Trondheim)
Museet Midt (fra 1/1-20)	IKS	(Rørvik)
Namdal Rehabilitering (fra 1/1-20)	IKS	(Høylandet)
Revisjon Midt-Norge	SA	(Steinkjer)

Fosen IKT	VK	Indre Fosen kommune
Fosen Barneverntjeneste	VK	Indre Fosen kommune
Fosen Inkasso	VK	Indre Fosen kommune
Fosen Låneadministrasjon	VK	Indre Fosen kommune
Fosen Regnskap	VK	Ørland kommune
Fosen Lønn	VK	Åfjord kommune
Nav Nord-Fosen (fra 1/1-20).	VK	Osen kommune
Kommuneoverlege og miljørettet helsevern (fra 1/1-20)	VK	Namsos kommune
Smittevern og helsemessig beredskap (fra 1/1-20)	VK	Namsos kommune
Legevaktordningen i Namdalen (LINA)	VK	Namsos kommune
Legevakttjenesten i MNS (fra 1/1-20)	VK	Namsos kommune
Landbruksforvaltning	VK	Indre-Fosen kommune
Senter mot incest og seksuelle overgrep	VK	Trondheim kommune
Fosen regionråd	S	Åfjord kommune
Regionkonsulent oppvekst	S	Åfjord kommune
Fosen Kart/GIS	S	Åfjord kommune
Biblioteksamarbeid	S	Åfjord kommune
Kvalitetsvurderingssystem i grunnskolene	S	Åfjord kommune
Innkjøp	S	Åfjord kommune
PPT Nord-Fosen	S	Åfjord kommune
Nordre Fosen Vannområde	S	Indre Fosen kommune
Næringsalliansen på Fosen	S	Åfjord kommune
Jordmor	A	Helse Nord-Trøndelag
Krisesenter	A	Verdal kommune
Helseplattformen	A	Interkomm. politisk råd Namdal
Overgrepsmottak	A	Trondheim kommune
Legetjenester (vikar)	A	Namsos/Flatanger kommuner
Ø-hjelpenger	A	Namsos/Flatanger kommuner
Norge Digitalt	A	Statens kartverk
Skjenkekontroll	A	Avarn Security (Tønsberg)
Tilrettelagte arbeidsplasser for yrkesvalghemmede	A	Fosen Vekst AS (Åfjord/Osen)
IUA Sør-Trøndelag	A	Trondheim kommune
Felles veterinæravakt	A	Osen kommune

Forklaring samarbeidsløsninger:

AS	Aksjeselskap
IKS	IKS Interkommunalt selskap - deltakerne har delt ansvar
VK	Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 28 (vertskommune)
S	Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 (styre)
A	Avtale om tjenesteleveranse
P	Prosjekt
SA	Samvirkeforetak

Interesseorganisasjoner

Osen kommuner betaler i dag medlemskap i følgende nettverk og organisasjoner
KS, Norske vindkraftkommuner, Nettverk fjord og kystkommuner, Fosen historielag.
I tillegg vurderes medlemskap i Forsvarsforum Trøndelag.

5. Økonomisk status

Forventet netto driftsresultat

Netto driftsresultat er driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag. Forskjellen mellom brutto og netto driftsresultat viser hvor stor andel av kommunens inntekter som går med til å betjene renter og avdrag (avskrivninger inngår ikke i årets driftsutgifter i begrepet på brutto driftsutgifter som brukes her). Det viser hva kommunen sitter igjen med til avsetninger og investeringer. Driftsresultatet bygger på regnskapsoppstillinger i kommuneregnskapet. Her er det vesentlige endinger fra fjorårets status. Det er ikke budsjettert for avsetning til fond i 2025. Netto driftsresultat er negativt ved budsjettframlegget.

Sammenlignet med 2024 er forklaringen veldig sammensatt. Hovedtrekk er at inntektsnivået er tatt vesentlig ned med reduksjon i havbruksinntekter, budsjettert nedgang i vindkraft, og at skatteinntekten er tatt vesentlig ned. Driftsutgiftene har økt fra 2024. Lønn utgjør den største driveren. Dette er effekten selv om rammetilskuddet har økt med om lag 10 mill. kroner fra 2024.

Tall i tusen kroner, negative driftsresultat i 2025, positiv i 2026

	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat	-9 659	+ 3087	-9 659	+3087

Jamfør også vedlegg 1, §5-6. Avviket i økonomiplanperioden er basert på at estimatene for inntekt fra havbruksfond svinger fra år til år.

Reserverte bevilgninger – midler til avsetning fond

Kommunedirektøren har ikke satt av midler til fond i budsjettet for 2025.

Jfr. økonomireglement for Osen kommune (2021) bør de de optimale mål i budsjettet som kommunen har satt seg være:

1. Netto driftsresultat på minimum 3 %.
2. Brutto lånegjeld inntil 80 % av brutto driftsinntekt
3. Egenfinansiering av investeringer på 25 %.
4. Disposisjonsfond for uforutsette utgifter på 5 % av brutto driftsinntekt.

Det antas at ingen av de oppsatte målene nås i budsjettet, med unntak av pkt. 3 hvor målet kan nås. Handlingsrommet er innskrenket.

Kommunedirektøren foreslår å øke disposisjonsfondet fra 5% til 10% av brutto driftsinntekter.

Risiko

Følgende risiko fremheves på bakgrunn sannsynlighet og konsekvens:

-Helse og velferd:

Det er usikkerhet knyttet til demografi med høy andel eldre, knyttet til sykdomsbildet til denne gruppen. Som eksempel tilsier prognosen en større gruppe med dements (over 4 prosent, 40 personer i 2030). Samtidig er det knyttet risiko til sykdomsbilde (sykemelding, trygd, psykiske og fysiske utfordringer) og sysselsetting i øvrig befolkning.

-Samfunn og teknisk:

De er usikkerhet knyttet til sårbar infrastruktur for vann og avløp som kan påvirke helse og næring/dyrehelse.

-Inntektssystemet:

Inntektssystemet. -Rammeoverføring og innretning på skatt som på havbruk og vind vil kunne være gjenstand for endring og vil påvirke muligheten for drift og investering.

-Kompetanse

Om Osen lykkes å rekruttere og beholde ansatte med kompetanse til å løse de viktige oppgavene er en risiko for tjenesteforvaltning og utvikling på flere fagområder. Statsforvalteren framhever i sitt hovedbilde av kommunen at Osen har små og sårbare fagmiljø, lite aktivitet på plan og er avhengig av samarbeid.

-Uforutsette utgifter.

Eksempler er kostnadsdrivende vedtak og lovpålagte tiltak i helse og omsorgssektoren, men også oppvekstsektoren. For sektor utvikling og miljø er det risiko for uforutsett vedlikeholds- og utbedringsbehov knyttet til infrastruktur og eiendom. Dette er erfart i 2024 med hensyn til utbedring av vei som følge av klima - økt nedbør og ras.

Sannsynlighet og konsekvens:

Faktorene har betydelig økonomisk risiko i form av behov for investeringer og eventuelle omprioriteringer. For kommunale tjenester vil det dreie seg om muligheten til å håndtere risikoene med hensyn til et utgangspunkt med begrenset økonomisk handlekraft, og tilgang på kompetanse. Enkeltvis og samlet kan slike utgifter utgjøre relativt høye kostnader i et år og over flere år. Dette kan påvirke en liten kommuneøkonomi totalt sett, mye, og begrense handlingsrommet.

Hva kan ta ned risikoen:

Handlingsplaner som ivaretar behov og lovverk. Samarbeid på tvers av kommunegrenser. Vilje til å tenke nytt, og kvalitet i forhold til utforming av tjenester, men også i forhold til potensialet knyttet til inntekts- og næringsutvikling i kommunen. Skape en positiv energi i og rundt Osen som bidrar til attraktivitet, innsats og vekst.

6. Grunnlag for budsjettet 2025-2028

For å kunne oppnå resultater som sikrer en forutsigbar tjenesteproduksjon og bærekraftig utvikling har kommunedirektøren vurdert en rekke tiltak. Tiltakene er av en slik karakter at de utfordrer organisasjonen til å omstille uten at det går ut over lovpålagt tjenestenivå.

Utgifts- og inntektssiden

Endring som følge av demografi - mulig omfordelingseffekt

Det er ikke foretatt en teknisk beregning av om endring i demografi bør ha omfordelingseffekt. Det vil heller ikke være relevant å si at dette har et 1/1 forhold. Blant annet fordi normer og lover må overholdes, eller utfordringsbildet spiller inn. Innenfor alle kostnadsområder vil det være gjeldende at behovet for endring i ressurser vurderes når rammebetingelser endres.

Tiltak finansiert av fond – tatt ut av ordinært driftsbudsjettet

Det er lagt til grunn for budsjettforslaget at flere tiltak i budsjettet er finansiert ved bruk av fond, hvor det ikke er funnet rom for tiltakene i årets driftsbudsjett. Dette gjelder flere områder som kulturtiltak, integreringstiltak, finans og administrasjon. Dette vil ikke påvirke driftsresultatet, men er ikke en varig løsning i økonomiplanperioden. Det vises til følgende:

Av disposisjonsfond og havbruksfond, ubundne fond, som krever vedtak fra kommunestyret ved disponering:

-Av disposisjonsfond:

Område 7 Finans Renter og avdrag: 5,72 mill. kroner fra disposisjonsfond. Det er totalt budsjettet 16,3 mill. kroner på renter og avdrag.

Område 1 Sentraladministrasjon Nord-Fosen Utvikling AS, 0,63 mill. kroner. Avtale, siste år. (gikk fra havbruksfond i 2024).

Område 1 Sentraladministrasjon Nødvendige administrative tiltak. 1 mill. kroner. Ikke avtalebundet, men noe lovpålagt.

-Av havbruksfond:

Nytt næringsutviklingselskap for Nord-Fosen fra 2025. 0,5 mill. Kroner. Avtale, tre-årlig forpliktelse (nytt fra havbruksfondet i 2025, som da er tomt).

Det krever ikke vedtak fra kommunestyret for disponering av budne fond. Oversikten nedenfor viser disponeringer som er tatt ut av driftsbudsjettet for 2025. For disse tiltakene må det reelt sett finnes finansiering for kommende år i planperioden. Oversikten over disponering fra budne fond er ikke uttømmende:

-Av integreringsfond (bundet fond).

Område 2 Oppvekst og kultur; Voksenopplæringen, lønn og driftsutgifter, om lag 1,4 mill. kroner (i drift i 2024, men fra fond i 2025).

Område 2 Oppvekst og kultur: Kulturtiltakene Osen bygdatun, og koordinering Nota, om lag 0,52 mill. kroner. Ikke lovpålagt aktivitet (i drift i 2024, men fra fond i 2025).

Område 4 Helse: Nav Osen Flyktninger (sosialhjelp), med 0,5 mill. kroner (i drift i 2024, men fra fond i 2025).

-Av folkehelsefondet handlingsplan (bundet fond).

Område 5 Helse: Eldresenter/tirsdagsklubben, med om lag 0,12 mill. kroner. Ikke lovpålagt (i drift på pleie og omsorg i 2024, men fra fond i 2025).

For flere av tiltakene er dette ikke en varig løsning for finansiering. Det vises til mulighetsrom beskrevet under overskriften «Mulighetsrom utover foreslåtte tiltak lagt inn i budsjett».

Bevilgningsoversikt – drift til fordeling per enhet, forklaringer

Følgende kan trekkes fram som forklaring på hovedtrekk i bevilgningsendringer i driftsutgifter (lønn og andre driftsutgifter) på enkelte ansvarsområder, jfr. kapittel 8, § 5-4 bevilgningsoversikt – drift til fordeling per enhet:

Område 0 Politikk: Generell økning i lønns- og pensjonsutgifter fra 2024-2025

Område 1 Sentraladministrasjonen: Trainee i deler av året og generell økning i lønns og pensjonsutgifter fra 2024-2025. Nedgang driftsutgifter knyttet til forsikring og bilpark flyttet til område 6.

Område 2 Oppvekst og kultur: Generell økning i lønns- og pensjonsutgifter fra 2024-2025. Økning i driftsutgifter kan forklares med økte utgifter skoleskyss, PPT-tjeneste, kjøp fra Drageid, og oppjustering kontingenter og lisenser.

Område 3,4, og 5 Helse: Nedgang i lønnsutgifter pga. flytting av renholdsressurs i 80% stiling til område 6, i tillegg nedjustering av lønn og pensjon til ikke-faste stillinger. Nedgang i andre driftsutgifter skyldes at eksternt kjøp av tjenester tas ned i 2025.

Område 6 Utvikling og miljø: Økning i lønns- og pensjonsutgifter særlig knyttet til flytting av renholdstjeneste fra område 2 og overlapp på teknisk stilling.

Område 7, 8 og 9 Finans: Økninger er knyttet til premieavik som har økt (inntekt lønn og sosiale kostnader), avdrag på lån og avskrivninger, i tillegg til ny software for eiendomsskatt (andre driftsutgifter). Inntekter har gått ned. Dette skyldes at budsjett på inntektsskatt er tatt ned.

Mulighetsrom i budsjettet – generell omtale

Osen kommunes økonomiske handlingsrom er marginalt. Dette må ses opp et uttalt mål om vekst som vil kreve ytterligere investeringer i infrastruktur og kompetanse. Det er fortsatt ingen god driftsmargin. Dette medfører en stor sårbarhet, og utforutsette utgifter vil måtte kunne tas som innsparingstiltak det året utgifter oppstår.

I løpet av 2024, har administrasjonen bidratt med innspill til tiltakskort for mulige grep som kan bidra til handlingsrom i budsjettet for 2025. Dette innebærer ulike typer effektivisering, som eksempel: Måter å løse oppgaver på, gjennomgang av generelle driftsutgifter, tiltak for å øke inntekt og ta ned gjeld, muligheter for tilskudd, lovpålagt versus ikke lovpålagte tiltak, organisasjonsutvikling som oppfølging av sykefravær, og tiltak knyttet til omdømmebygging og attraktivitet.

Det er hentet inn flere effektiviseringsresultat i 2024, for eksempel: Salg av aksjer (TrønderEnergi Vekst Holding AS), tilskudd til ulike tiltak som til energitiltak (Enova, pellets- Nota), midler til økt aktivitet i biblioteket (Utdanningsdirektoratet), utskifting bilpark for reduserte driftsutgifter. Kommunen vil ikke ta i bruk helseplattformen i de nærmeste årene. Dette bidrar til flere millioner i innsparing. Det kan være ytterligere potensiale knyttet til salg av gjenstående aksjer (TrønderEnergi Vekst Holding AS) for å ta ned kommunens gjeldsgrad, handlingsrommet undersøkes i samarbeid med øvrige aksjeeiere.

Det foreslås oppjustering av prislister for kommunale tjenester i 2025 jf. forslag i kommunestyret 14.11.24, som bidrar i henhold til selvkost på utgifter, prisjusteringer iht. lønns- og prisstigning, og for å ta igjen justeringer i prisnivå som har stått stille over tid.

Kommunedirektørens vurdering i forhold til 2025 og for økonomiplanperioden er at de ansatte er Osen viktigste ressurs, gjennom den kompetanse og tjenester de bidra til.

Kommunen er restriktiv ved innkjøp, kurs og seminar. Det ble ved budsjettering 2025 i utgangspunktet ikke lagt opp til økning i rammen i tråd med kommunal deflator (KS) på 4.1% i budsjettforslagene. Budsjettforslagene fra egne enheter har i etterkant blitt justert opp der det anses å være reelle behov, som knyttet til forbruksmateriell og lisenser.

Mulighetsrom utover foreslåtte tiltak lagt inn i budsjett

Tiltak som bør vurderes og som kan innebære endret ressursbruk i planperioden er:

- En modell med større innslag av frivillige bidrag til utvikling av drift av aktiviteten “eldresenter” utredes. Ansattressurs i pleie og omsorg vurderes til andre formål.
- En modell med drift av Osen Bygdatur i regi frivillige vurderes etter mal fra andre kommuner. Ansattressurs i kommunen vurderes til arbeid med frivillighet, inkludering og kultur på bredere basis.
- Oppvekstsenter som driftsform for barnehage og skole i Osen kommune utredes for vurdering av mulig effektivisering og kvalitet i tjenesten.
- Tilbakeføring av vaskeritjenester fra Fosen vekst til pleie og omsorg utredes for vurdering av om driftskostnader kan tas ned og tjenester utføres lokalt.

Tilskuddsmidler

Det ligger et stort uforløst potensial i Osenbygda knyttet til å søke bidrag fra ulike tilskuddsytere til aktiviteter i regi organisasjoner og frivillighet. Gjennom 2024 har Osen kommune bidratt i koordinering av søknader for ordninger som utløser midler til kommunen og til frivillige lag og foreninger. Tilskuddsportalen er gjort tilgjengelig. Det er et mulig handlingsrom i å jobbe videre med dette. De fleste tilskuddsordninger krever også ressurser og kapasitet til å følge opp og dokumentere i forkant, og etter at tilskuddet er mottatt. Flere ordninger vil også kreve økonomisk egenbidrag.

Handlingsrommet – eksterne betingelser

Inntektene til Osen kommune viser en tendens til synkende skatteinntekt, og rammetilskuddet følger i hovedsak antall innbyggere. Kommunen har få kilder til inntekt som gir et vesentlig bidrag til kommuneøkonomien på kort sikt. Inntekter fra havbruk varierer fra år til år og produksjonsavgift fra vindkraft er relativt marginal. Det samme gjelder årlig utbytte fra eierandeler i aksjer som eksempel.

7. Budsjettpremiser

Grunnlag for økonomiske rammer 2025-2028

Kommuneøkonomien i Osen kommune er ved inngangen til 2025 presset. Utgiftene øker, og deler av driften er finansiert ved bruk av fond/disposisjonsfond som vil kunne gå tomme. Fondsreservene må bygges opp for å ha et framtidig handlingsrom for kommunen. Investeringsstakten er økt fra 2023-2027 og har konsekvenser for driftsbudsjettet. Bildet er sammensatt. Det henger også sammen med et nivå på inntekter som er relativt lavt.

Osens økonomiske utgangspunkt på både utgifts- og inntektsside har flere årsaks-sammenhenger, som også kan påvirkes av hvordan helheten i kommunens samfunnsoppdrag prioriteres og løses. Den største andelen av frie inntekter stammer fra statlige overføringer i form av rammetilskudd som igjen er knyttet til hovedfaktorer som befolkning og demografi.

Osen kommune kan ha et potensiale i å øke kommunens inntektsgrunnlag på lengre sikt knyttet til næringsetableringer og arbeidsplasser, forvaltning av eiendom- og grunn, og turisme. Inntektssiden, også skatteinngang, er koplet mot antallet innbyggere som bor og virker i kommunen. På kortere sikt er det et handlingsrom knyttet til kommunal skatt og gebyrer, og omprioriteringer. I tillegg mottar Osen kommune en andel inntekter fra havbruk og vind.

For å oppnå resultat som sikrer en forutsigbar tjenesteproduksjon og bærekraftig utvikling vil det også i 2025 være en jevnlig gjennomgang av økonomisk handlingsrom som også henger sammen med politiske prioriteringer.

Statsbudsjett

Statsbudsjettet for 2025 gir føring og bevilgninger til fordeling for Osen kommune i økonomiplanperioden. Kommunedirektøren vil også vise til ekstra fordeling av havbruksinntekter i 2024, og regjeringens varige påslag på rammen i saldert budsjett for 2024 på 0,7 mill. kroner som har innvirkning på driftsresultatet.

2025 - prisnivå for årene 2025-2025 (prognose KS). Prognose per november 24.

1000 kr	2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	70 598	73 115	73 165	73 167	73 170
Ending i %	8,9	3,6	0,1	0,0	0,0
Skatte- Inntekter	25 109	29 869	30 522	30 522	30 522
Sum inntekt og skatt	95 700	103 000	103 700	103 700	103 700
Ramme- tilskudd per innbygger, kr	78 009	81 149	81 204	81 206	81 210

Kommunedirektørens kommentarer til prognosene:

Ny prognose for skatt 2024 viser tall noe under Osens kommunes estimat ved rapport 2T, hvor skatteestimatet var tatt ned med 4 mill. kroner fra budsjettetert nivå. Skatteinntekten for 2025 er budsjettetert med et nivå på 26 mill. kroner, som estimert for 2024.

Havbruksfond

Prognose for inntekter fra havbruk, per november 24 i 1000-kr (Kontali).

2024	2025	2026	2027	2028
19	4,7	18,7	5,5	23,8

Inntekter fra havbruk går inn i driften i Osen kommune, direkte i driftsbudsjettet, eller indirekte via disposisjonsfondet ved driftsoverskudd ett år. Inntektene svinger fra år til år. Det er ikke budsjettert med avsetning til havbruksfond.

Utbytte, og produksjonsavgift

Osen kommune har eiendeler hvor kommunen budsjetterer med årlig utbytte i drift. Det gjelder blant annet aksjeposter i TrønderEnergi, og eiendeler i vindkraft fra 5,5 vindmøller, budsjettert til om lag 3 mill. kroner i drift i 2025.

Osen kommune har eierskapsmelding som beskriver mål for eierskap.

Eiendomsskatt

Kommunedirektøren viderefører ut fra kommunestyrets tidligere vedtak, eiendomsskatt i økonomiplanen. Dette ga om lag 1,8 mill. kroner (netto) i inntekt i 2024, og går inn i drift.

Kommunedirektøren forslår for 2025 å øke eiendomsskatten med to promille til fire promille for å bidra til kommunens inntektgrunnlag for utvikling.

I henhold til eidegdomsskattelova er mulig handlingsrom med hensyn til eiendomsskatt opp til 7 promille for næringsseiendom og 4 promille for bolig- og fritidseiendom. Hvert påslag i promille vil kunne utgjøre om lag kr 900 000 i årlig inntekt for Osen kommune. Det ligger også et mulig handlingsrom i forbindelse med bunnfradrag knyttet til skatten. Beregningsgrunnlag kan være knyttet til formuesverdi jf. skatteetatens register eller boligverdi/takst. Skatt kan gjelde hele eller deler av kommunen, og for bolig, fritidsbolig og næringsseiendom

For Osens del ligger taksert verdi til grunn som beregningsgrunnlag. Kommunedirektøren foreslo å utsette ny taksering som skulle ha vært gjennomført innen 2024, jfr. egen sak til kommunestyret november 2023.

Demografi

Osen kommune har over tid hatt negativ befolkningsutvikling. Det innebærer en stabil nedgang i antall innbyggere og en høy andel eldre. Andelen eldre utgjør 1/3 del av befolkningen. Det fødes svært få barn. Derfor er det en relativt mindre andel yrkesaktive som finansierer samfunnsoppdraget til kommunen. Dette har betydning for inntektsnivået, men også utgiftsnivået til kommunen. Det har også betydning i forhold til rekruttering av arbeidskraft. Ut ifra tallene til SSB kan en si at Osen kommune ligger an til en relativt stabil utvikling i rammetilskuddet fremover, forutsatt at inntektssystemet ikke endres vesentlig.

		Hovedalternativet (MMMM)							
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
5020 Osen	0-17 år	152	143	143	143	140	146	142	140
	18-49 år	267	270	265	265	267	258	266	265
	50-66 år	213	204	208	206	199	197	195	191
	67-79 år	192	197	195	193	191	188	178	177
	80-89 år	60	68	68	72	84	91	95	103
	90 år og eldre	17	16	17	15	12	12	15	14
	Sum	901	898	896	894	893	892	891	890

(kilde SSB)

Lønns- og prisvekst, pensjonsutgifter, låneutgifter

Kostnadsnivået er økt generelt, særlig fra 2022 og i planperioden. Det følger av pris og lønnstigning og renteoppgang.

Totalt 60% av kommunens driftsutgifter går til lønn og sosiale utgifter. Det er innarbeidet en lønnsvekst fra 2024 til 2025 på 4,6 % (anslag KS).

Beregnet betalbar pensjonsutgift til KLP i 2025 er beregnet til 22,5%, en økning fra 21% i 2024 for fellesordningen, og det samme for sykepleierordningen. I SPK beregnes premien til 15 %, som i 2024 og 2023. Estimert for premieavvik, det vil si forskjellen mellom netto pensjonskostnad og årets premieinnbetaling er økt med om lag 3,5 mill. kroner til om lag 6,7 mill. kroner. Avviket (premieavviket) mellom betalbar og regnskapsført pensjonskostnad amortiseres til utgiftsføring over 7 år, og beslaglegger likviditet.

Egenkapitaltilskuddet til KLP på kr 371 326 tas over driftsbudsjettet, område 900.

Rentenivået er holdt stabilt gjennom 2024 og Norges Banks rentebane indikerer at det første kuttet kommer i 2025. Styringsrenten er per november 2024 på 4,5 %.

Årlig renteutgift på lån ligger for 2025 estimert til om lag 5,6 mill. kroner etter låneopptak i 2024 på kr 24,9 mill. Kroner. Totalgjelden ble tatt ned med 23 mill. kroner i slutten av 2024 fra inntekter av salg av aksjer i TrønderEnergi Vekst Holding AS. Avdragsutgiftene er lagt på 10,7 mill. kroner for 2025. Total brutto lånebelastning ved budsjettstart er estimert til om lag 147 mill. kroner før eventuelt nye låneopptak i 2025. Renter og avdrag er budsjettert med om lag kr.16,3 mill. kroner før neste års låneopptak.

I starten av denne planperioden er ca. 52,2 % av låneporteføljen knyttet til ulike fastrenteavtaler, mens resten (47,8 %) ligger på flytende. Jfr. regler for finans og gjeldsforvaltning i Osen, skal minimum 1/3 av låneporteføljen være knyttet til fastrente,

Gjeldsnivået påvirker kommunens handlingsfrihet. Renteksponering er vesentlig når det tas beslutninger med økonomiske konsekvenser

Kostnadsnivå

Kommunebarometeret for 2023 (Kommunal rapport, med kilde SSB og KS), plasserer Osen kommune på 22. plass av alle landets kommuner for 2024 med hensyn til kostnadsnivå på områder som utgjør en stor andel av kommunen økonomi. Dette kan tyde på at en stor del av driften er kostnadseffektiv.

De tyngste nøkkeltallene i kommunalsektoren er nøkkeltallene for grunnskole, pleie og omsorg, og barnehage. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2021-kroner. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Osen er på 17 758, 81 kroner i 2023. Den nasjonale tendensen ligger på 19 553,04. Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger på en kostnad på 50 024,15 – etter korrigering for ulikt utgiftsbehov. I Osen drifter man denne sektoren med en nettokostnad på 21 116,59 kr i 2023. Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorgssektoren omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene. Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Barnehagekostnadene i kommunen ligger på 11 449, 69 kroner i 2023. Tendensen for kommunene i landet er på 12 129,7 kroner. Nasjonalt beløp kostnadene for barnevernsektoren seg til 3 393,97 kroner per innbygger i 2023, etter at vi har korrigert for lønns- og prisvekst. Netto utgifter til barnevern i Osen er 2 566,24 kroner.

Kommunal administrasjon

Kommunen har de senere årene klart å holde antall årsverk relativt stabilt.

Kommunedirektøren påpeker at det er vesentlig å dimensjonere antall årsverk i henhold til prioriterte oppgaver i kommunen på et nøkternt, samtidig realistisk nivå i forhold til kvalitet i tjenestene, samtidig som hensynet til kompetanse og arbeidsmiljø ivaretas.

Det sikres bemanningsnorm i skole og barnehage, og innføres turnusordning innen pleie og omsorg som skal bidra til kompetanse og mere heltid.

Faste stillingshjemler i årsverk

Totale hjemler per sektor. Stillingshjemler på aggregert nivå, med unntak av for enhetene pleie- og omsorg, Strand barne- og ungdomsskole og Havgløtt barnehage.

Område	Hjemler 31.12.24	Hjemler 31.12.25	Hjemler 31.12.26	Hjemler 31.12.26	Hjemler 31.12.27
Politiske organ	1,33	1,33	1,33	1,33	1,33
Kommunedirektør og kommunedirektørens stab*	6,1	6,3	6,1	6,1	6,1
Finans/eiendomsskatt	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Frikjøpte tillitsvalgte	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Sektor oppvekst og kultur					
Strand skole**	22,33	19,63	19,63	19,63	19,63
Havgløtt barnehage**	13,3	13,1	13,1	13,1	13,1
Resten: ledelse, Bygdatunet, Drageid, ungdomsklubb,	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4

kulturskole, bibliotek, vaktmester og renholder					
Midlertidig – lærling	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
	42,03	39,13	39,13	39,13	39,13
Sektor helse- og omsorg					
Pleie og Omsorg***	33,49	35,09	35,09	35,09	35,09
Midlertidig - Omsorg, BPA og omsorgslønn (Pleie og omsorg)****	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Midlertidig – lærling *****	0,0	1,00	1,00	1,00	1,00
Resten: Ledelse, lege, legesekretær, sekretær, psykiatrisk sykepleier, helsesykepleier og flyktningeområdet. Midlertidig – turnuslege utgjør 1 årsverk, vaktmester.	9,5	9,8	9,8	9,8	9,8
	44,99	45,89	45,89	45,89	45,89
Sektor Utvikling og Miljø					
Ledelse, avdelingsingeniør, sekretær, vaktmestere og renholdere.*****	5,33	10,27	9,73	9,73	9,73
Sum faste stillinger egen drift	99,18	103,32	102,58	102,58	102,58

Forklaring på endringer fra 2024:

Total økning i årsverk skyldes i hovedsak 1) 1,6 ekstra årsverk i pleie og omsorg (omlegging til årsturnus), 2) overlapp ifm. pensjonering UM, 0,6 årsverk, 3) trainee 0,66 årsverk, 4) 1 årsverk knyttet til lærling pleie og omsorg, 5) 0,25 årsverk økt i renhold

*66 % midlertidig trainee i deler av 2025.

**Basert på lovkrav knyttet til pedagognorm og bemanningsnorm.

Årsverk flyttet til område Utvikling og miljø, som følge av endret organisering gjelder tre stillinger renhold.

*** Økning skyldes overgang til årsturnus der ferie er bakt inn i grunnbemanning, og det legges til rette for økt satsing på kompetanse og fast bemanning. Det utgjør et økt behov på 1,6 årsverk. men fører i realiteten ikke til flere hender i omsorg.

**** Tatt ut av årsverksoversikt, på grunn av at dette i realiteten er en godtgjørelse som gis til flere blant annet etter vedtak.

*****Økning på 0,3 skyldes midlertidig stilling knyttet til koordinering Nota.

***** Lærling har gått i ordinær hjemmel i 2024, skal i "lærlingehjemmel" i 2025.

***** Økningen skyldes omorganisering av renholdstjenesten (renholdstjenesten er en fellesressurs for kommunen), tillegg økning i en stilling vaktmester (utført juli 2024), er det en midlertidig overlapp i 2025 i teknisk stilling pga. av pensjon, og midlertidig stilling trainee i deler av 2025.

Budsjettet for 2025 er justeres mht. lønnsbudsjett for disse endringene.

Øvrige faktorer

Arbeidsnærvær og sykefravær

Osen er del av et større bo- og arbeidsmarked i Fosen/Namdal.

Langtidssykefravær blant ansatte i Osen kommune per 1. tertial er på hhv 8,73% (kilde ERP) mot 10,81 % i 2023, 8,40% i 2021. Det er særlig utfordringer knyttet til sykefravær i de store enhetene, sykehjem og skole/barnehage som ligger noe over snittet i kommunen. Langtidssykefravær per 2. tertial er på 8,28 (kilde ERP). Per 2. tertial 2023 var langtidssykefravær 9,72 (kilde ERP). Fraværet har ressursmessige konsekvenser.

Ser vi på kvartalstall er legemeldt sykefravær med bostedsadresse Osen (kommunalt og privat virksomhet) 2. kvartal 8,1% mot 7,4% i 2023. Snittet for Trøndelag er 5,9% (kilde NAV). Som i de fleste andre kommuner ligger sykefraværet i private bedrifter noe lavere enn i offentlig virksomhet. I sum er sykefraværet i Trøndelag som sådan i hovedsak knyttet til muskel- og skjelett (over 30%), tallet med diagnose psykisk lidelse er stigende.

Syssetting

Tall for ledighet i hele Osen kommune per 2. tertial 2024: 1,2% mot 1,8% i Trøndelag. Uføretrygd: 13,4% mot 11,2% i Trøndelag (8,8% i Trondheim). Arbeidsavklaring 3,1% mot 4,1% i Trøndelag. Gjelder prosent av befolkning mellom 18-67 år (kilde NAV). Antall mottakere som mottar sosial stønad er på et relativt moderat nivå, men prognosen tilsier en økning knyttet til gruppen flyktninger.

Andre sosiale og helsemessige faktorer

Jamfør bærekraftsrapport for Osen kommune (2022) er andel lavinntekt ca.10 % (2021). Dette er relativt lavt jf. resten av Trøndelag. Flere enn snittet i Trøndelag har kun grunnskole som høyeste utdanning. Det er en lavere andel sysselsatte i Osen en fylkessnittet. Andel unge utenfor arbeid arbeidsmarkedstiltak og utdanning ser ut til å ha økt. Osen har færre kvinner i arbeid og flere på deltid enn fylkessnittet. Overvekt og livsstilsrelaterte sykdommer utfordrer kommunen (Kilde: Statsforvalterens kommunebilde).

Kilder til kunnskap om utfordringsbildet på flere områder som påvirker utviklingen

Følgende kilder bidrar til å utdype utfordringsbildet:

- Bærekraftsrapport for Osen kommune (osen.kommune.no)
- Folkehelseprofil og oppvekstprofil, Folkehelseinstituttet (<https://www.fhi.no/>), og vedlagt
- Statsforvalterens kommunebilde av Osen kommune (<https://kommunebilde.statsforvalteren.no/>), og vedlagt
- Trøndelag i tall: [Trøndelag i tall \(trondelagitalt.no\)](https://trondelagitalt.no)
- Arealprofiler (til samfunns- og arealplanlegging): [Arealprofiler 2023 – SSB](https://arealprofiler.ssb.no), og vedlagt

8. § 5-4 Bevilgningsoversikt; drifts- og investeringsbudsjett

I henhold til Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv., kapittel 5. Dette er obligatoriske oppstillinger og opplysninger.

Se påfølgende sider.

§ 5-4 Bevilgningsoversikt – drift til fordeling per enhet

Bevilgningsoversikt - drift til fordeling pr. enhet

	Ansvarsområde	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
0	Politikk						
	Lønn og sosiale kostnader	1 567 031	1 675 686	1 874 687	1 874 687	1 874 687	1 874 687
	Andre driftsutgifter	1 784 352	1 754 922	1 744 018	1 744 018	1 744 018	1 744 018
	Inntekter	-355 586	-261 933	-186 232	-186 232	-186 232	-186 232
	Avsetn bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
	Bruk av bundne driftsfond	-144 734	-8 000	0	0	0	0
	Avset til disp fond	0	0	0	0	0	0
	Bruk av disp.fond	-50 000	0	0	0	0	0
	Netto driftsramme	2 801 063	3 160 675	3 432 473	3 432 473	3 432 473	3 432 473
1	Sentraladministrasjon						
	Lønn og sosiale kostnader	7 949 767	7 508 360	7 752 722	7 752 722	7 752 722	7 752 722
	Andre driftsutgifter	11 091 643	9 752 992	9 034 231	9 034 231	9 034 231	9 034 231
	Inntekter	-3 713 539	-3 498 252	-1 464 934	-3 589 934	-3 589 934	-3 589 934
	Avsetn bundne driftsfond	7322	0	0	0	0	0
	Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
	Avset. Til disp.fond	38 000	0	0	0	0	0
	Bruk av disp.fond	-1 787 000	0	-2 125 000	0	0	0
	Netto driftsramme	13 586 193	13 763 100	13 197 019	13 197 019	13 197 019	13 197 019
2	Oppvekst og kultur						
	Lønn og sosiale kostnader	30 168 315	30 733 505	32 141 732	32 141 732	32 141 732	32 141 732
	Andre driftsutgifter	20 669 516	7 364 092	8 319 347	8 319 347	8 319 347	8 319 347
	Inntekter	-8 851 536	-5 413 372	-4 091 278	-6 047 427	-6 047 427	-6 047 427
	Avset. Bundne driftsfond	432 844	259 700	0	0	0	0
	Bruk av bundne driftsfond	-527 909	-388 000	-1 918 149	0	0	0
	Avsetn disp. fond	0	0	0	0	0	0
	Bruk av disp.fond	-7 845 856	0	-38 000	0	0	0
	Netto driftsramme	34 045 374	32 555 925	34 413 652	34 413 652	34 413 652	34 413 652

3,4,5	Helse						
	Lønn og sosiale kostnader	40 680 990	38 367 469	36 920 002	36 920 002	36 920 002	36 920 002
	Andre driftsutgifter	29 821 864	22 231 929	14 384 068	14 384 068	14 384 068	14 384 068
	Inntekter	-23 726 494	-16 219 922	-11 023 182	-11 826 745	-11 826 745	-11 826 745
	Avsetn bundne driftsfond	739 180	700 000	0	0	0	0
	Bruk av bundne driftsfond	-76 338	-150 000	-684 202	0	0	0
	Avsetn disp. fond	0	0	0	0	0	0
	Bruk av disp.fond	-127 416	0	-119 361	0	0	0
	Netto driftsramme	47 311 786	44 929 476	39 477 325	39 477 325	39 477 325	39 477 325
6	Utvikling og miljø						
	Lønn og sosiale kostnader	5 460 440	4 312 328	8 759 683	8 759 683	8 759 683	8 759 683
	Andre driftsutgifter	17 298 398	15 626 045	18 940 156	19 513 565	19 513 565	19 513 565
	Inntekter	-13 346 966	-12 395 890	-14 821 159	-14 821 159	-14 821 159	-14 821 159
	Avsetn bundne driftsfond	156 210	573 409	573 409	0	0	0
	Bruk av bundne driftsfond	-64 000	0	0	0	0	0
	Avsetn disp.fond	0	0	0	0	0	0
	Bruk av disp.fond	-100 000	0	0	0	0	0
	Netto driftsramme	9 404 082	8 115 892	13 452 089	13 452 089	13 452 089	13 452 089
7,8,9	Finans						
	Lønn og sosiale kostnader	-2 713 121	-1 433 517	-2 960 343	-2 960 343	-2 960 343	-2 960 343
	Andre driftsutgifter	15 528 150	24 586 976	25 743 233	25 743 233	25 743 233	25 743 233
	Inntekter	-114 858 229	-121 958 527	-118 871 655	-124 591 655	-124 591 655	-124 591 655
	Avsetn disp.fond	3 773 000	0	0	0	0	0
	Bruk av disp.fond	-2 897 443	-3 720 000	-5 720 000	0	0	0
	Netto driftsramme	-101 167 643	-102 525 068	-101 808 765	-101 808 765	-101 808 765	-101 808 765

§ 5–5 Bevilgningsoversikter – Investering

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Investering i varige driftsmidler	82 452	19 875	7660	6 200	2 900	3 925
Tilskudd til andres investeringer	850	0	0	0	0	0
Investering i aksjer og andeler i selskaper	345	419	371	419	419	419
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	761	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	84 408	20 294	8 031	6 619	3 319	4 344
Inntekter:						
Kompensasjon for merverdiavgift	-16 251	-1 656	-371	-650	-268	-350
Tilskudd fra andre	-166	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubenyttede lånemidler	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-52 090	-18 638	-7 660	-5969	-3051	-3994
Sum investeringsinntekter	-68 507	-20 294	-8 031	-6 619	-3 319	-4 344
Videreutlån						

Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-349	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	-349	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	-10 419	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til bundne inv.fond	0	0	0	0	0	0
Netto bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-1	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-10 420	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	5 132	0	0	0	0	0

§ 5–5 Regnskapsoversikt- Investering

Tall i bruttobeløp.

Investeringsprosjekt	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
4015: Oppgr. Kommunehus				500		
4068: Fiber/mobilprosjekt						
4069: Drenering Strand skole						
4070: Velferdsteknologi				100	100	
4090: vannbeh.anlegg bass.						
5001: IT- investeringer	700	400	400	500	500	500
5002: Fosen samarb. Inv.	471	125	125	125	125	125
5012: Egenandel KLP	345					
5026: Oppgr. komm. Boliger		950		300	400	500
5030: Strand havn				500		
5031: Reg.plan Vingsand						
5042: Mobilmast Kromsfjellet						
5045: Sykeheim bygg/invent.						
5047: Brannteknisk kommunehus	163		250			
5048: Utbedring Setransv.	2 863	3 300				
5049: Varmekilde skole/bhg	165	2 000				
5050: Adk. /inng. Havgløtt	206					
5051: Omb. Inv. Havggjøtt	180		250			
5052: Seter kapell			130			
5054: Sprenging Holmen	1 559	0				
5055: Investeringer kirken	850					
5057: Flerbrukshus	73 914	Sald.				
5058: kjøp/utv. Sandv. Berget	141					
5059: Oppgradering vannverk	846			500	500	500
5061: Stornaust bygdatunet	1					
5062: Oppgradering vei	414					
5063: Fiber Sørjer/Brattjer	829					
5064: Uteområde Strand skole		3 000	500			
5065: Inventar NOTA		5 000				
5067: Oppgr. avløp Osen		2 300	1 800	1 600	1 500	2 300
5068:Oppgradering kjk. Sykeheimen		1 500	300			
5069: Reg. arbeid Sandviksberget		1 300	800			
5074: Belysning/sykeheimen			200			
5075: Kjøkken 2. etg - sykeheimen			250			
5076: Takheis/hjelpemidler			200			
5077: Hovedhus bygdatun vinduer			105			

5078: Kjerkv. 17, utbedring v.rom.			200			
5079: Utbedring: Nødvann S.vannet			500			
5080: Nødllys utb. K.huset			150			
5081: Utb. hovedvann.fors.			800			
5082: Branntekn. utb.edring skole			250			
5083: Regulering småhus			200			
6010: Asfaltering				1 600		
6025: Rehab. vannkummer						
6044: Kjøp av aksjer						
6045: Salg av fast eiendom						
7001: Etableringslån avdrag						
Trafikksikkerhetstiltak kom. veier. Adkomst/gjerde Sørm. Kulvert Steinsveien			250		700	500
Sum investeringer inkl. mva	83 647	19 875	7 660	6 200	2 900	3 925
Tilskudd til andres inv. kirka	850	0	0	0	0	0
Inv. i aksjer og andeler *	-419	-419	-371	-419	-419	-419
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgn.oversikt	79 316	19 456	7 289	5 781	2 481	3 506

*Egenkapitaltilskudd KLP

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

	2025	2026	2027	2028
Saldo 1/1	146 647	145 562	141 463	134 064
Avdrag	10 745	10 299	10 299	10 299
Avdrag startlån	0	0	0	0
Nye lån	9 660	6 200	2 900	3 925
Saldo 31/12	145 562	141 463	134 064	127 690
Herav:				
Vann/avløp	19 700	19 521	18 971	19 192

9. Nærmere om prioriteringer

Ramme til tjenestefunksjonene på ansvarsnivå

Dette framgår av skjema bevilgningsoversikt drift, og vedlegg 2.

Administrasjon

Osen kommune vil måtte tilpasse virksomheten til økonomiske forutsetninger.

Tilskudd til politiske organisasjoner er for 2025 lagt på samme nivå som i de foregående år.

Administrativ organisering og organisasjonsmessige tiltak

Det er viktig med stadig fokus på organisering av tjenesteproduksjonen, og dette kan gjennom året virke inn på fremlagt budsjett. Eventuelle endringer vil her følge ordinære prosesser med involvering av både politisk nivå og fagforeningene.

Ungdommenes stemme er en viktig ressurs å ivareta inn i utformingen av framtida, og det anses derfor viktig å få ungdomsrådet til å fungere på en god måte.

Organisasjonsutvikling, arbeidsmiljø og fellesutgifter

Det er avsatt midler til lønnsoppgjør i 2025. I tillegg er det tatt inn pliktig finansiering av egenkapitalinnskudd i KLP.

Osen kommune er omfattet av IA-avtalen, og enhetene arbeider aktivt med forebygging og oppfølging av våre arbeidstakere. På overordnet nivå skal det avholdes jevnlig møter i arbeidsmiljøutvalget (AMU). AMU er administrativt representert på arbeidsgiversiden, i tillegg til at fagorganisasjonene er representert i utvalget, sammen med hovedverneombud. Arbeidsmiljøundersøkelser er et av flere verktøy for å finne riktige tiltak og satsingsområder for godt arbeidsmiljø og er aktuelt i planperioden.

Mål for organisasjonsutvikling 2025:

- Det er et mål at alle ansatte skal trives på jobb, og ha gode arbeidsforhold.
- Prioritering av oppgaver gjennom virksomhetsplanlegging.
- Arbeide med internkommunikasjon og kultur.
- Organisasjonsutvikling for å tilpasse organisasjonen til prioriterte oppgaver.
- Utvikle trepartssamarbeidet.
- Arbeide med sykefravær og arbeidsnærver.

Kompetanseutvikling og rekruttering

En kompetanseplan for kommunen ble ferdigstilt i 2019, planen må tilpasses framtidige utfordringer.

Osen kommune må satse på omdømmebygging, organisasjonsutvikling og tenke nytt for å rekruttere nødvendig kompetanse i tiden som kommer.

Mål for kompetanseutvikling og rekruttering 2025:

- Osen kommune skal legge til rette for kompetanseutvikling for å være en attraktiv arbeidsplass for sine ansatte.

- Kompetanseheving skjer også gjennom utføring av arbeidsoppgaver.
- Kommunen tydeliggjøre kompetansebehovet framover.
- Framsnakke og kommunisere muligheten i Osen, også for potensielle nye arbeidstakere.
- Gjennomgang av reglement knyttet til ansettelse, som personalreglement.
- Rutiner og opplegg for grunnleggende kompetanse knyttet til internkontroll og forvaltningskompetanse som offentlighetslov, og forvaltningslov.

Sykefravær og arbeidsnærvær

På sykmeldingssiden viser tallene at vi er over egendefinert målsetting (under 6 %), og fokus på utfordringer knyttet til sykefravær må videreføres og styrkes i 2025.

Sykefraværsutviklingen følges kontinuerlig med rapporter fra personalsystemet og NAV.

Sykefravær opplyses og diskuteres både i arbeidsmiljøutvalget, administrasjonsutvalg, og til formannskap og kommunestyre ved tertialrapportering.

NAV og bedriftshelsetjenesten bistår både praktisk og informasjon/kompetanseheving når det gjelder sykefraværsoppfølging. Ledere, HR og fastlege har månedlige møter med oppfølging som tema, for at vi skal lære av hverandre, samt få en felles praksis på området. Samarbeid med tillitsvalgte er sentralt.

Mål for sykefravær 2025:

- Langtidsfraværet skal ikke være på mer enn 6 prosent.
- Lavere sykefravær, økt arbeidsnærvær: Jobbe med tiltak for langtidssykemeldte og tidlig dialog med den sykmeldte for å bidra til økt nærvær og tilhørighet på arbeidsplassen, som for eksempel: justere arbeidsfordeling, tilby nye eller midlertidige oppgaver, skape kultur som preges av trygghet, ambisjoner og vilje til samarbeid i tilretteleggings-fasen.
- Økt bruk av graderte sykmeldinger og fokus på mulighetene på arbeidsplassen for gradering, bl.a. ved bruk av innført skjema; «leder før lege».
- Øke kompetansen til ledere med oppfølgingsansvar.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) og miljørettet helsevern (MHV)

Bedriftshelsetjenesten er utvidet til å omfatte alle ansatte i kommunen. Ny avtale med bedriftshelsetjeneste er inngått fra og med januar 2023.

Kommunen har verneområder og med verneombud og hovedverneombud.

Arbeidet med arbeidsmiljø, sykefravær og kulturutvikling er en del av organisasjonsutvikling og planlegging av arbeidsoppgavene i kommunen.

IKT og kommunikasjon

Fosen IKT drifter Osens IKT system. Samarbeid knyttet til drift og utvikling er vesentlig i tiden framover for Osens utvikling. Utvikling av bruk av IKT og ny teknologi i flere av tjenestene har antagelig et større effektiviseringspotensiale i tiden framover.

Samtidig vil det være viktig å utvikle bruken av samhandlingsverktøy internt i kommunen for oppgaveløsning og kommunikasjon på tvers i organisasjonen. Kommunen skal ta i bruk systemer for kvalitetssystem og virksomhetsplanlegging på en bedre måte.

Det å ha oppdaterte nettsider for Osen kommune er en prioritet. Nettsiden www.osenkommune.no er kommunens hovedkanal for oppdatert informasjon til innbyggerne.

Osen kommune vil jobbe videre med formidling og kommunikasjon knyttet til skilting av attraksjoner, skilting ved Osens innfartsveier, og kampanjen «velkommen til vakre Osen» som skal bidra med å vise fram hva kommunen har å by, på via digitale kanaler som Osen kommunes nettside.

Det er nødvendig å prioritere kommunikasjon og omdømmebygging som et verktøy for bærekraftig samfunnsutviklingen. Det blir også utført i samarbeid med eksterne kompetansemiljø. Osen har mye å hente på å bruke kommunikasjon som verktøy for å rette seg mot målgrupper, som potensielle nye arbeidstakere og innbyggere, næringsliv og turister. Målet må være å bygge Osens omdømme.

Mål for IKT og kommunikasjon i 2025:

- Osen kommune utvikler bruken av IKT internt i organisasjonen for internkontroll, internkommunikasjon og samhandling på tvers.
- Osen kommune satser på digital kommunikasjon for oppdatert informasjon fra kommunen, og for å bidra til attraktivitet og omdømmebygging.

Lærlinger – et samfunnsansvar

Det er meldt interesse for å ta imot nye lærlinger i enhetene i 2025. Det er budsjettet med en ny i oppvekst og en på sykeheimen. I tillegg kommer lærlinger som allerede er i utdanningsløp i kommunen. Vi vil da ha en i pleie og omsorg, og to i oppvekst. Totalt tre i kommunen i sum løpet av 2025, etter at noen ender utdanningsløpet i 2025 og noen starter på. Å investere i lærlinger er en del av samfunnsansvaret som kommune, og bidrar til kompetanse i kommunen på viktige områder.

Verktøy for næringsutvikling

Siden 2020 har Osen kommune vært medeier, sammen med Åfjord kommune, i Nord Fosen Utvikling AS. Osen kommune går inn med om lag 1 mill. per år frem til 2024 og et redusert estimert beløp i 2025 på bakgrunn av fylkeskommunens bidrag. Dette er finansiert ved bruk av midler fra havbruksfond, med unntak av siste år med finansiering fra disposisjonsfond. I tillegg til Osen, bidrar Åfjord kommune, Trøndelag fylkeskommune og staten inn i selskapet. Det legges opp til et nært samarbeid mellom selskapet og kommunene på prioriterte tiltak innenfor Osen kommunes grenser.

Fra 2025 legges det opp til, ved et vedtak i kommunestyret i Osen kommune, at Osen går inn som medeier i et nytt selskap som skal bidra til forsterket satsing utover 2025 på målrettede tiltak for bolig- og næringsutvikling. Denne satsingen tar form i et AS i samarbeid med Åfjord kommune, Trøndelag Sparebank og Osen kommune, med nedslagsfelt Nord-Fosen. Eierskapet er hhv 80/20/20. Satsingen varer ut planperioden, og målet er å styrke Osen med kompetanse og gjennomføringskraft på områder som treng for utvikling. Eierandelen for Osen beløper til 0,5 mill. kroner som disponeres fra havbruksfondet i 2025.

Oppvekst

Barnehage og skole

Det er barnehage og skole som utdanner framtida.

En god barnehage og skole for barn og ansatte, er en viktig del av arbeidet med bolyst og blilyst.

Antallet barn født viser at barnehagetallet er synkende

Barn født 2019	Barn født 2020	Barn født 2021	Barn født 2022	Barn født 2023
9	13	9	4	3

Antall barn i barnehage er 36 i 2024, fire nye barn starter i løpet av 1. kvartal 2025 Antall elever ved skolen var 79 i 2024, og 85 i 2023.

97,7% av våre barn mellom 1 – 5 år var pr 15.12.22 i barnehagen, og nesten alle har oppholdstid på minst 41 t/uka. Dette gjør at det er vanskelig å spare inn på ansatte i deler av dagen, da barnetettheten er omtrent den samme under hele oppholdstiden.

Det er flere elever som går ut av skolen, enn elever som starter. Elevtallet ligger derfor an til å synke ytterligere. Skolen er fådelt. Det betyr at flere årstrinn undervises i samme gruppe. Også for barnehagen gjelder det at flere barn går ut enn de som kommer til, hvis man ser på befolkningsprognosen.

Barnehagen og skolen er innenfor den sentralt gitte bemanningsnormen og pedagognormen. Skolen har hatt økt lærertetthet på de aller yngste, synkende lærertetthet på mellomtrinn og stabil lærertetthet i ungdomsskolen de siste tre år (21/22-23/24). Det gis leksehjelptilbud ved skolen, jfr. Forskrift til Opplæringsloven.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) er lovpålagt og tjenesten drives sammen med Åfjord, og Osen er representert i PPT Nord-Fosens styre. Dette er en viktig bidragsyter i å veilede i utviklingsarbeid i skolen.

Elevundersøkelsen for 10. Trinn viser gjennom år, men med variasjoner at det er synkende grad av opplevelse blant elevene med støtte fra lærer, en læringskultur som er ujevn fra år til år, elevene opplever lavere grad av mestring og lavere opplevelse av elevdemokrati og medvirkning.

Utfordringer i forhold til gruppen barn og unge er at man ser en økende grad av komplekse utfordringer og behov. Dette er en generell samfunnsutvikling, med økt grad av henvisninger som til eksternt støtteapparat, og økt behov for oppfølging lokalt i forhold til sosialpedagogiske behov framfor faglige pedagogiske behov. Dermed vil det være nødvendig å prioritere innsatsen i forhold til dette komplekse problemstillingen.

Arbeid med relasjoner er fortsatt et viktig moment i arbeidet, både barn-barn og barn-voksen. Sykefravær gir en stor kostnad for kommunen i forbindelse med bl.a. vikar-innleie. I tillegg fører fraværet til mangel på kompetanse på enheten, noe som er uheldig. Det å jobbe med sykefraværet med mål om at ansatte kommer tilbake til jobb, vil være positivt for både kompetansen og økonomien for enhetene og kommunen.

Høy kompetanse hos ansatte blir derfor viktig, samtidig som det også er vesentlig og se arbeidet i barnehage- og skole i sammenheng. Det er de samme ungene som vil motta tjenester fra Osen kommune hele barndommen. Faglig fokus innebærer også å oppfylle lovkrav til innhold jf. opplæringsloven på arenaer som SFO og barnehage.

Det jobbes bredt med formell og uformell kompetanseheving. Kompetansekrav for skolene som trer i kraft i 2025 må være i fokus. Bevegelse i ansattegruppen gjør at vi stadig må passe på at vi er innenfor det kravet som kommer. Skolen har også i 2024/2025 ansatte som er inne i Udir sin videreutdanningsordning (KFK).

Ansatte i videreutdanning kan gi budsjettmessige konsekvenser. Vi kan ikke gi åpning for at alle som ønsker videreutdanning får delta hvert år, men det jobbes for at så mange som mulig får hevet sin kompetanse over tid. Dette fordi det er begrenset hvor mange vi kan sende på videreutdanning, med tanke på fravær ved enhetene.

Skolen er gjennom DEKOM forpliktet til å være en del av et regionalt kompetansenettverk for å kunne ta del i de utviklingsmidlene som kommer fra staten. Skolen i Osen er en del av Fosennettverket, og arbeidet her er også med på å styrke de områdene der det er behov for styrking. Deltakelse i nettverk påvirker budsjettet, men alle skoler i landet er pålagt å være tilknyttet et regionalt utviklingsnettverk for å kunne ta del i DEKOM midlene som blir gitt sentralt. Alle tiltak gjennom DEKOM fordrer et samarbeid med UH, og våre samarbeidspartnere er NTNU og Høgskolen i Innlandet.

REKOM, er i samarbeid med Fosenregionen og DMMH, (Dronning Mauds Minne Høgskole). Inkludering (Sammen mot mobbing, ASK og leik) og nærværarbeid. Barnehagen er med iKull2 på Bransjeprogram læringssti for å videreutvikle partssamarbeid.

Barnehagen er forpliktet til å arbeide etter Barnehageloven og Rammeplanen. Rammeplanen har også fokus på respekt, mangfold og likeverd, noe som understøtter arbeidet med Visjon og videreføring av dette arbeidet inn i hverdagen. Dette faller sammen med «Sammen mot mobbing» som barnehagen har jobbet med, etter barnehagelovens §41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid trådte i kraft januar 2021.

Barnehagen er gjennom REKOM forpliktet til å være en del av et regionalt kompetansenettverk for å kunne ta del i de utviklingsmidlene som kommer fra staten. Alle tiltak gjennom REKOM fordrer et samarbeid med UH, og vår samarbeidspartner er DMMH.

Antimobbearbeid og arbeid med mangfold og likeverd har hatt stort fokus i både barnehage og skole. Fra 2024 gjelder ny opplæringslov, jfr. §12-3 som innebærer nulltoleranse mot mobbing, og tydelige retningslinjer for håndtering av mobbing i barnehagen. Dette betyr at både barnehage og skole skal ha fokus på det psykososiale miljøet for barna/elevne. Mobbing og krenkende adferd er ikke akseptert.

Nota skal videreutvikles som lærings- og trivselsarena. Dette har stor betydning for opplæringsmiljøet og sosial utvikling.

Ordningen med skolefrukt videreføres i også i denne budsjett- og økonomiplanperioden.

Skolefritidsordningen (SFO)

Ordningen skal være et godt tilbud både for elevene, og på bakgrunn av dette et tilbud som foresatte ønsker å bruke for sine barn. Målsettingen er å opprettholde og videreutvikle et godt tilbud ved Strand skole. Det er nasjonalt vedtatt en reduksjon for heimer med lav inntekt og høsten 2024 ble det innført gratis kjernetid 12 t/u for elever på 3. trinn. Fra før har både 1.trinn og 2.trinn tilsvarende gratis kjernetid i SFO. En stor andel av barna på SFO kommer inn under denne ordningen. Dette medfører betydelig reduksjon i inntekt/egenbetaling for SFO-plass.

Prioriteringer i 2025 er fortsatt arbeid med mangfold og inkludering:

- Videreføre arbeidet med inkluderende praksiser, et utviklingsarbeid i samarbeid med fagmiljøet, senter for pedagogisk utvikling (SEPU) på Fosen.
- Sammen mot mobbing (barnehage).

Aktuelle utviklingsområder i planperioden er:

- Leik og Ask (alternativ supplerende kommunikasjon) i barnehage
- Videreutvikle barnehagearealene også utendørs som inkluderende arenaer
- Utvikle kvaliteten i SFO
- Utvikle potensiale i kulturskolen, og se på muligheten for økt samhandling mellom kulturskole og skole og barnehage.

Organisasjonsmessige mål:

- Jobbe utviklingsorientert; lærende organisasjon
- Følge opp, og holde sykefraværet så lavt som mulig.

Kostnadsutviklingen

Det er vanskelig å si eksakt hvor kostnadsnivået i skolen skal ligge. Vi kan aldri komme på et landsgjennomsnitt av elevkostnadene siden vi har en liten skole med et elevtall som er lavt sammenlignet med mange skoler i landet. Sammenlignet med kommunegruppe 15, ligger vi på ca. samme nivå på de fleste områdene bortsett fra andel i SFO og skoleskyss.

Budsjetterte utgifter til skoleskyss har økt fra 2024-2025.

En barnehage og skole med kvalitet, er en god barnehage og skole for barn og ansatte, og en viktig del av arbeidet med bolyst og blilyst. Kommunens vedtatte åpningstid krever et minimum av bemanning i barnehagen uavhengig av antall barn, og sommeråpen barnehage er også et kostbart tilbud for barnehageeier. Vi ser at vi ligger noe over antall barn pr årsverk enn de vi sammenligner oss med. Dette sammenfaller med at netto driftsutgift per barn har gått ned. Det gis ingen statlige overføringer for 0-åringer i barnehagene. Vi har pr d.d. ingen 0-åringer i barnehagene.

Kultur og fritid

Tilbudet av kultur og fritid er vesentlig for livsglede og attraktivitet i Osen, og vil dermed henge sammen med flere områder som samfunns- og næringsutvikling.

Flerbrukshuset Nota ble ferdigstilt sommeren 2024. Målet om å gi ungdommene spesielt, og befolkningen generelt, arenaer hvor de kan få gode opplevelser, sosial tilhørighet og mulighet til utvikling er viktig. En slik kommunal satsing understøtter bolyst og blilyst her i Osen, noe som kan påvirke folketallsutviklingen. Dette blir et sted å samles for fysisk aktivitet, kulturelle opplevelser og egenutvikling. -Et sted for å besøke bibliotek eller bare være sammen. Det er tilrettelagte lokaler for foredrag og større møter, men også mindre forsamlinger. Uteområdet er under utarbeiding, og vi har en tilsatt trainee med kompetanse på landskapsarkitektur og utforming av areal med tanke på inkludering på oppdraget.

Osen folkebibliotek er sentral for aktiviteten i Nota og for bo- og blilyst i Osen. Det er et mål å ha et godt og variert tilbud med fokus på leseglede og leselyst. Dette skal i første rekke skje

gjennom samarbeid med grunnskole og barnehage, for å fremme leselyst. Målet er å øke både antall utlån ved biblioteket, og skape mer aktivitet i rundt biblioteket som kulturell arena. Fra 2025 er det lagt til rett for innkjøp av bøker med et budsjett som er supplert også fra eksterne tilskuddsmidler. Fra 2025 vil elektroniske løsninger for meråpent bibliotek være på plass, og gir muligheter for utlån fra biblioteket, også når biblioteket ikke er betjent, i Notas åpningstid.

Bassengdriften videreføres på samme nivå som i budsjettåret 2024. Idrettslaget har ansvar for svømming på ettermiddag/kveld. Alle som er badevakter, skal ha gjennomført sikkerhets-/førstehjelpkurs.

Osen kommune er fortsatt en del av samarbeidet innenfor kultursektoren (herunder også kulturskole) i Ytre/Midtre Namdal. Samarbeidet i kulturskolenettverket videreføres.

Tilskudd i forbindelse med kino i Steinsdalen er opprettholdt. Kulturtiltak for barn og unge prioriteres fortsatt gjennom tiltak som Ungdomsklubben og kulturskolen.

Gratis halleie til lokale lag og foreninger videreføres, og i tillegg har lag og organisasjoner/foreninger tilbud om å bruke Tilskuddsportalen for å søke om midler.

Den kulturelle skolesekken (DKS) sørger for at elevene og skolene gjennom ordningen får mulighet til å oppleve, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for profesjonelt kunst- og kulturuttrykk av alle slag. Kulturtilbudene skal være av høy kvalitet og vise hele bredden av kulturuttrykk. Lokale DKS-midler er brukt til å gi ytterlig profesjonelt tilbud til barnehagebarn og skoleelever.

Den kulturelle spaserstokken (DKSS) videreføres og dekning av tiltak skal være i tråd med retningslinjene for tildeling av midlene.

Kulturmiljøplan for Osen vedtatt i november 2025 er redskap for samfunnsutviklingen gjennom levende bruk av kulturmiljøet for innbyggere i Osen og besøkende. Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt i 2021, gjelder for perioden 2022-2026. Den inneholder blant annet kommunens idretts-/folkehelse- og friluftspolitikk med nærmere beskrivelse av satsingsområder på idrett og fysisk aktivitet, prioriterte målgrupper, prioriterte anleggstyper, samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, satsing på friluftaktiviteter, Osen som folkehelsekommune, kartlegging og verdsetting av friluftsområder mm. Det er lagt opp til at idrettsplanens handlingsprogram behandles og rulleres årlig. I tillegg ligger Folkehelseplanen inne som en egen del av denne planen. Det er lagt opp til at handlingsprogrammet for Folkehelseplanen skal også evalueres og revideres årlig.

2025 er friluftslivets år, og det gir muligheter for å tilrettelegge for økt bruk av nærnatur for Osens innbyggere, og besøkende.

Osen kommune har mye variert å by på. Det blir i 2025 jobbet med formidling av kultur, fritid og severdigheter i Osen kommune, blant annet i et skiltprosjekt i samarbeid med fylkeskommunen og Nord-Fosen Utvikling. Digital formidling er en sentral og naturlig satsing i tilknytning til dette.

Vi ønsker å tilby livsglede i Osen og ønsker «velkommen til vakre Osen».

Budsjettet for Bygdatunet ligger på samme nivå som budsjett 2023. Den kommunale stillingen ved Bygdatunet videreføres i 50%. Samarbeidet med Museet Midt videreføres for 2025.

Aktivitet i året som kommer:

Kartlegging og katalogisering i nasjonalt register av mottatte gjenstander ved tunet

1. Vedlikeholdsplan for tunets bygningsmasse
2. Tilrettelegging for aktivitet, og kontakt og planlegger for barnehagenes og skolenes økte bruk av tunet i læringsøyemed.
3. Organisering med utleie og turistbesøk ved bruk av arena og Bygdatunets lokaler.

Det jobbes med søknader for å få eksterne midler til forskjellige tiltak på Bygdatunet. Det er fortsatt ønskelig med noe utleie av området og Amfiet.

Kulturskolen

Det er gledelig å oppleve en økning i antall eldre elever som deltar på kulturskolen i 2024. Budsjettet ligger på ca. samme nivå som 2024, og vi er innenfor bemanningsplanen for året. Det er kun en av de ansatte som har en kombinertstilling kulturskole/skole. Elevene har fått sine fagønsker oppfylt, og vi har ingen på venteliste.

Budsjettet til kulturskolen varierer fra år til år, basert på etterspørsel. Det er ønskelig med flere elever inn i kulturskolen. En attraktiv kulturskole vil være med å understøtte arbeidet med bolyst og blilyst. Fremover bør det etterstrebtes større variasjon i ulike kulturaktiviteter/tilbud innen kulturskolen utover tradisjonell instrumentopplæring. Det vil kunne føre til at enda flere barn og unge vil finne kulturskolen interessant og få et verdifullt fritidstilbud. I Mangfoldsuka høsten-24 fikk alle trinn en smakebit med dans, og dette følges opp med et helgetilbud med dansekurs for alle aldersgrupper i regi kulturskolen. Vi ønsker å legge til rette kurstilbud/prosjekt gjennom året av ulik karakter der en uavhengig av om en har fast plass i kulturskolen kan melde seg på. Videre må målet være en større bredde i valgmuligheter innenfor det ordinære tilbudet.

Barnevern

Osen kommune er en del av vertskommunesamarbeid, med Indre-Fosen som vertskommune for barnevernstjenester. Barnevernsvakten har Trondheim kommune som vertskommune. Utfordringsbildet for Fosen ligger blant annet i at meldte forhold i størst grad er knyttet til forhold som gjelder foreldre, ikke med utgangspunkt i barnet. Det er også et utfordringsbilde knyttet til potensielt store kostnader ved kjøp av omsorgstjenester fra private tilbydere. Rapporteringen viser et høyt trykk på tjenesten generelt, men for Osen, fortsatt ikke særlig stort.

Oppvekstreformen i 2022, med ny barnevernslov fra 2023, viser til at det er kommunen som har ansvaret både faglig og økonomisk, for å sørge for det laget av tjenester som kreves og bidrar i oppveksten for barn, for å forebygge og/eller oppdage så tidlig som mulig for de som trenger det.

Osen kommune vil ha lovpålagt handlingsplan oppvekstreform, som er en plan for forebygging, på plass tidlig i 2025.

For 2025 vil også barneverntjenestens bidrag i kommunens forebyggende arbeid og bistå med kompetanse inn mot kommunen

Helse, omsorg, velferd

Det er en bred innsats lokalt og gjennom interkommunalt samarbeid for å tilby gode tjenester til Osens innbyggere. Dette er et felt med stadig rom for utvikling både i form av utvikling og tilpasning av tjenester, organisasjonsutvikling, og knyttet til hvordan man bruker IKT og teknologi.

I forhold til investeringsbehov, er det investeringsbehov knyttet til bygg – pleie og omsorg/sykehjemmet og dette er beskrevet i omtale kapittel 8, §5-5, som angår investeringsbudsjett.

Det vil anskaffes nødvendig/oppgradert utstyr tilknyttet helsestasjon og legetjenesten. Behovet i 2025 er i sum slik at det bør kunne finnes dekning under driftsbudsjettet.

Det er inngått med Stjørdal om innkjøp av framtidige løsninger for elektronisk pasientjournal, og Helseplattformen er satt på vent. Kommune har startet forberedelse av mulig anskaffelse av ny helseteknologi. Det er i 2024 inngått en opsjonsavtale med Stjørdal kommune om anskaffelse av brukernært utstyr og pasientvarsling.

Folkehelse

Kommunens ansvar for folkehelsen er forankret i folkehelseloven, og legger ansvaret til kommunen som sådan. Folkehelsearbeidet skal være langsiktig og systematisk. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen, og forhold som påvirker denne. Sentralt i folkehelsearbeidet er at det skal være systematisk og faktabasert, og man bør sette evaluerbare mål.

Folkehelsearbeidet i Osen er organisert gjennom en tverrsektoriell folkehelsegruppe. Dette gir et godt grunnlag for felles ansvar og arbeid med folkehelse.

Sentralt i folkehelsearbeidet er at det skal være systematisk og faktabasert, og man bør sette evaluerbare mål. Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer Både fysisk og psykisk helse bør prioriteres innen folkehelsearbeid, og Osen kommune har søkelys på dette i sitt arbeid.

Folkehelsearbeidet i Osen er organisert gjennom en tverrsektoriell folkehelsegruppe, og gir et godt grunnlag for felles ansvar og arbeid med folkehelse.

Folkehelseplanen ligger inn i kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet. Dette er en fireårsplan, og ble lagt frem for kommunestyret ved årsslutt 2021. Handlingsplanen evalueres og revideres årlig.

Målsetting for folkehelsearbeidet 2025:

- Prosjekter og satsinger beskrevet i handlingsplan for folkehelse gjennomføres.
- Tiltak i folkehelsearbeidet skal være evaluerbare, og ha mangfold og inkludering som overordnet fokus.

Samarbeid interkommunalt - helse

Osen kommune samarbeider med namdalskommunene om flere ulike helsetjenester, som legevakt (LINA), legevaktstelefon, legevikar samarbeid, rehabilitering, kommuneoverlegetjeneste og miljøretta helsevern.

Målsetting for helsesamarbeidet i 2025:

- Osen kommune skal bruke helsesamarbeidet aktivt i å gi innbyggerne kvalitativt gode tjenester innenfor ressursrammene.

Frivilligheten

Det frivillige arbeidet som blir lagt ned av innbyggere i Osen knyttet til institusjon og omsorgsboliger vil også i 2025 være et viktig bidrag i å gi gode tjenester.

Frivilligheten er også viktig i et bredere folkehelseperspektiv.

Helse- og omsorgsplanen for Osen

Det vises til helse- og omsorgsplan for Osen kommune 2014-2025. Planen gir et dekkende bilde av oppbygging av helse- og omsorgstjenestene i Osen kommune, og målsettinger for arbeidet innen de ulike tjenestene.

Osen kommune skal ha et helse- og omsorgstilbud med en målsetning om å gi forsvarlige tjenester til innbyggerne av opplevd god kvalitet i tråd med gjeldene lover og forskrifter.

Helse og omsorgstjenestene skal også drives rasjonelt med best mulig utnyttelse av de ressurser som tjenestene er tildelt.

Helsetjenestene som Osen kommune tilbyr sine innbyggere skal forebygge, behandle og rehabiliterer sykdom og skade. Innbyggerne i Osen skal ha mulighet til å bo lengst mulig i egen bolig med aktiv bruk at de omsorgstjenestene kommunen tilbyr.

Målsetting for 2025:

- Starte arbeidet med oppdatering av en plan for helse- og omsorg for Osen

Kvalifiserte ansatte

For å sikre gode tjenester vil rekruttering og å beholde kvalifiserte ansatte være viktig.

Kompetansehevede tiltak vil også bidra til dette. Flere som nå som jobber i tjenestene vil over tid gå av med alderspensjon. Det må planlegges for dette i tiden som kommer.

Utviklingstiltak – arbeidsmiljø, pleie og omsorg som eksempel

Det er i perioden fra 2022 jobbet grundig og partssammensatt i enhet pleie- og omsorg i Osen med utviklingsarbeid knyttet til følgende prioriteringer: Ny turnus som bedre hensyntar aktivitetsbehov. Etablere en tydelig døgnrytmeplan-bedre organisering av arbeidsdagen og arbeidsoppgavene. Styrking av hjemmetjenesten. Større samhandling og samarbeid mellom tjenestene. Tydeligere ledelse og forankring av ansvar. Fokus på forbedringsarbeid.

Konsulentbyrået PWC anbefalte høsten 2023 at man jobber videre i Osen kommune med tillit og kommunikasjon mellom politisk, administrativ ledelse og pleie og omsorg. At man sikrer gode evalueringsmøter av utviklingsarbeidet i enhet og mellom sektor/administrativ ledelse, etablerer fast struktur på ledermøter i enhet og sektor, og at man har en strukturert oppfølging av utviklingsarbeidet, særlig knyttet til sykefravær, bemanning og økonomi, med oppfølgingsansvar fra flere, og bruk av verktøy for struktur og oversikt.

Det er satt i verk flere tiltak i enheten som ny turnus, døgnrytmeplan, og oppgavefordeling. For 2025 vil ytterligere tiltak settes i verk i lys av utviklingsarbeidet, som årsturnus.

Verktøy og metoder som er benyttet i enhet pleie og omsorg vil også kunne vurderes nyttig i bruk i forbedringsarbeid generelt i sektorer og enheter i kommunen.

Mål for pleie- og omsorgstjenestene 2025:

- Ha som hovedmålsetning at alle kan bo hjemme så lenge det er faglig og samfunnsøkonomisk forsvarlig.
- Videreføre og utvikle det gode frivillighetsarbeidet i omsorgstjenesten.

Følgende områder vil være i fokus i sektoren i 2025:

- Arbeide med å rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell
- Delta i og være med i utviklingsprosjektet knyttet til pasientjournalssystem og digitale løsninger
- Forbedringsarbeid som del av ordinær drift i sektoren, og i pleie og omsorg.
- Høste erfaringer for hvordan innføring av årsturnus og døgnrytmeplan i pleie og omsorg, påvirker muligheten for forutsigbarhet, ressursbruk på tvers, heltidsstillinger og sykefravær.
- Følge opp arbeidet med «bo trygt hjemme» jamfør nasjonal veiledning
- Utvikle samarbeidsarenaene knyttet til forebyggende arbeid knyttet til barn og unge.

Legevakt og akutt døgntilbud

Avtaler om legevakt, legevaktstelefon, kommuneoverlege og miljøretta helsevern er inngått med Namsos kommune.

Osen kommune har også avtale med Namsos kommune om akutt døgntilbud. Dette er ett tilbud som Osen kommune benytter lite. Dagens avtale blir gjennomgått.

Legetjenesten

Legetjenesten i Osen har legetjenester for innbyggere i Osen, enhet pleie- og omsorg, deltar i ulike andre ordninger for forvaltning av helsetjenestene. Legetjenesten vil fortsatt ha praksisplass for LIS1 lege. Osen kommune vil videreføre dagens samarbeidsordninger knyttet til legetjenesten med Namsos, Overhalla, Flatanger og Høylandet.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Osen kommune har ett helsetilbud knyttet til helsestasjon og skolehelsetjeneste. Helsesykepleier og psykiatrisk koordinator er en del av dette.

Mål for helsestasjon og skolehelsetjenesten 2025:

- Gi gode råd og veiledning for barn og deres familier, og jobbe videre med familieveiledningsprogram/kartleggingsverktøy.
- Arbeide for videreføring av gode resultater i barnevaksinasjonsprogrammet
- Tverrfaglig og forebyggende arbeid skal være en sentral del av tjenestens virksomhet, særlig i forhold til barn og unge.
- Arbeidet med folkehelse er en prioritet. Det vurderes hvordan tjenesten kan bidra på arenaer som Nota.

Psykisk helsearbeid

Osen kommune har ett lavterskeltilbud knyttet til psykisk helsearbeid. Psykiatrisk koordinator arbeider også forebyggende med arbeid i folkehelsegruppa, samt deltakelse i mangfolds-uka. Osen kommune ønsker å ha ett økt fokus på barn og unges psykiske helse ved å aktivt utnytte samhandlingsarenaene knyttet til oppvekst.

Mål for psykisk helsearbeid 2025:

- Tjenesten skal fortsatt være en lavterskel tilbud, uten ventetid.
- Styrke samhandlingen med oppvekst for å utvikle tilbudet til barn og unge.
- Det vurderes hvordan tjenesten kan utvikles og bidra på arenaer som Nota.
- Tverrfaglig og forebyggende arbeid skal være en tydelig del av tjenesten.
- Psykiatritjenesten deltar i Program for folkehelse, og annet forebyggende arbeid

Fysioterapeut og Osen fysikalske og trim

Osen kommune har ett tilbud knyttet fysioterapi med dagens tilbud igjennom driftsavtaler og kommunal fysioterapi som er godt.

Mål for fysioterapitjenesten og Osen fysikalske og trim 2025:

- Gjøre treningstilbudet attraktiv for innbyggerne i Osen
- Opprettholde tilbudet uten ventetider
- Jobbe med gruppebasert trening, for eksempel i forhold til sykmeldte

Flyktninger, integrering og inkludering

Pr. 01.11.24 har Osen bosatt totalt 29 flyktninger fra Ukraina. 23 av dem er fortsatt bosatt, andre har utvandret eller forlatt kommunen til fordel for fast jobb andre steder. Tallene for 2024 viser at vi har bosatt 9 av de 10 vi vedtok å ta imot dette året. I tillegg til flyktninger fra Ukraina tar vi også imot familiegjenforente, og disse har individuell oppholdstillatelse og derfor andre rettigheter enn de fra Ukraina som er her på midlertidig kollektiv beskyttelse.

Det er grei kapasitet i flyktingetjenesten, helsetjenestene, voksenopplæringen og på praksisfeltet. Barnehage og skole har ansatt pedagogisk personale som kan kommunisere med barn og foresatte fra dag en.

Det er etablert gode rutiner og god måloppnåelse for kvalifisering i introduksjonsprogrammet. Utfordringen kan fremover bli å få dem over i en meningsfylt aktivitet. NAV er fortsatt en viktig samarbeidspartner for flyktingetjenesten og deltakere som ikke går direkte over i jobb etter endt kvalifisering.

Lokal voksenopplæring for flyktingene innebærer nå kun språkopplæring i norsk. Kommunen tilbyr digitale kurs for livsmestring, samfunnsfag og foreldreveiledning for de som har rett til det.

Mål for flyktingetjenesten er:

Gi den enkelte flyktning nødvendig oppfølging og veiledning i forhold til ivaretagelse av individuelle behov, og legge til rette for god integrering som kjennetegnes av selvstendighet, trygghet, trivsel og tilhørighet.

Osen kommune forventer i løpet av november 2024 å motta en anmodning fra IMDI om å ta imot et antall flyktninger for neste år. Administrasjonen har besvart en foreløpig forespørsel på at vi har kapasitet til å ta imot inntil 10 flyktninger også i 2025.

Sosialtjenesten – NAV

Et tydelig og strukturert samarbeid med NAV rundt enkeltpersoner med behov for bistand for å komme i arbeid og aktivitet må fortsatt prioriteres. Arbeidet med oppfølging av sykemeldte står sentralt.

Det er i 2023 etablert et prosjekt «NAV Nord-Fosen og NAV Indre Fosen» som ser på muligheten for felles NAV-enhet for kommunene Indre Fosen, Åfjord og Osen. Målet er en vertskommuneavtale om NAV tjenesteleveranser. Det legges fram et forslag i desember 2024.

Kommunens mål for NAV Nord-Fosen og de sosiale tjenestene 2025:

- Delta i utviklingsarbeid og ivareta rollen som vertskommune
- Være en god samhandlingspartner overfor brukere som kommunen og NAV har felles
- Gjennomføre tiltak for kvalifisering av bosatte flyktninger.

Boligpolitikk og bomiljø

Sett i sammenheng med det private markedet er det et mål å tilby en variert boligmasse i Osen for flere grupper.

Hvordan det legges til rette for boliger i Osen, er helt vesentlig for attraktivitet. Det gjelder både for de som ønsker å bygge selv. Det gjelder også for tilbudet av leieboliger, også i det private markedet. Kommunen har et ansvar for å ivareta boligsosiale behov, og ha en politikk for dette, jfr. lovverk på området.

Det er god tilgang på kommunale boligtomter og tomteareal i privat regi, noe som gir gode muligheter for boligbygging for de som ønsker det.

For 2025 vil Osen kommune satse på å utnytte og tilby kommunale boligtomter til private boligbyggeprosjekt- småhusprosjekt, som er egnet for å komme seg inn på boligmarkedet. Konsepter i samarbeid med bank i forhold til finansiering vil være en del av dette. I første omgang er unge voksne målgruppen i dette «ungbo» prosjektet, men dette kan også utvikles til å gjelde andre grupper.

Osen kommune vil løpende vurdere behovet for boliger, samtidig må det tas høyde for naturlige svingninger i behovet. Kommunen hadde ved utgangen av 2024 totalt 52 boliger/leiligheter til utleie. Dette er forholdsvis god dekning i forhold til folketallet. Av disse 52 boligene er 33 omsorgsboliger av ulik type. Kommunen har god spredning i kommunale boliger, både når det gjelder boligtype og beliggenhet. Husleiesatsene i kommunale boliger økes i takt med tilnærmet økning i konsumprisindeks. I tillegg kommer reell økning av kommunale avgifter. Kommunen har innført tidsbegrensede husleiekontrakter i en del boliger, i et forsøk på å legge til rette for økt gjennomstrømming. Osen kommune ser behov og forvaltning av bolig på tvers av fagområder i kommunen.

Kommunen har per november 2024 1,1 mill. kroner i tilgjengelige startlånsmidler. Det foreslås å øke ramme i 2025 med 2 mill. kroner, som et boligsosialt virkemiddel.

Per november har kommunen disponibelt kr. 20 000 til tilskudd til tilpasning av bolig. Det anbefales ikke å tilføre ytterligere midler til dette. En målsetting om at folk skal bo lengst mulig hjemme, kan bety at enkelte private boliger bør tilpasses med tanke på nedsatt funksjonsevne. Det er mulig å søke Husbanken om lån for å tilpasse boligen sin. Det er også mulig å søke kommune om startlån.

Mål for boligarbeidet i 2025:

- God oversikt over tilstanden og behov for vedlikehold i kommunale boliger
- Effektivt og godt samarbeid på tvers i organisasjonen om boligforvaltningen
- Bidra til informasjon om og bruk av Husbankens virkemidler
- Etablere «ungbo» prosjekt i Osen

Utvikling og miljø

Vårt mål er å sikre alle innbyggere gode og trygge kommunale tjenester, innenfor de gitte økonomiske rammer på en slik måte at ikke standarden forfaller. Vi utfører tjenester til rundt 900 innbyggere og ca. 450 fritidseiendommer. Utvikling- og miljø (UM) vektlegger at alle osinger, både fastboende og hytteboere får gode tjenester og leveranser. Dette søkes gjort blant annet ved bruk av nye teknologier og gjennom samarbeid med andre kommuner. Dette gir oss bedre oversikt fører til mer lønnsom økonomisk drift.

Nærings- og samfunnsutvikling

Utvikling og miljø bidrar sammen med andre i administrasjonen til nærings- og samfunnsutviklingen.

Osen kommune er ansvarlig for drift og vedlikehold av næringseiendommer over eget driftsbudsjett. Kostnader ved næringseiendommer forutsettes inndeckt ved leieinntekter. Vi har i dag stabile leieforhold med årlige inntekter som er større enn faste utgifter. I tillegg har vi ledige arealer som etter en oppussing/oppgradering vil kunne gi ytterligere leieinntekter.

Via innmeldingen i Namdal Regionråd, vedtok kommunestyret deltagelse i et felles næringsfond som Namdal Regionråds medlemmer ellers har forpliktet seg til. Øvrige kommuner setter av en viss andel av inntektene fra eierskapet i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk. Osen kommune har bestemt å bruke av sine avkastninger i Trønder-Energi til det samme. Andelen inn i fondet tilsvarer Flatanger kommunes andel. Bruk av kraftfondsmidler til tiltaket er vedtatt av alle kommuner i Namdal regionråd. Budsjett for 2024 tar høyde for dette.

UM-stab og -anlegg

Bemanningen ved UM-stab er og har vært i endring. Rådgivning innen landbruk og skogbruk utføres nå gjennom et samarbeid med Indre Fosen kommune. Kommunens avtale om oppmålingstjenester med Åfjord kommune videreføres kommende år. I 2025 er målet å utvide samarbeidet med Åfjord kommune, til også å omfatte saksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette vil sikre robusthet og økt kvalitet i saksbehandlingen. Særlig innen plansaker, har kommunens kapasitet vært begrenset over tid.

Bemanningen ved UM-anlegg har i 2024 blitt økt fra 3 årsverk til 4 årsverk. Dette reflekterer en økt satsning på vann og avløp, prioritet knyttet til kapasiteten til vedlikehold av bygninger og infrastruktur, samt økt bygningsmasse å forvalte som følge av ferdigstilling av Nota.

Enhetens arbeidsoppgaver omfatter teknisk drift og vedlikehold av alle kommunens anlegg, herunder kommunale boliger. Det er et mål at driftspersonell samarbeider på tvers om større prosjekter, samt gis muligheter for kursing og opplæring som øker muligheten for at kommunen selv håndterer flere oppgaver. Nødvendig kursing søkes gjennomført for å bedre kunne dekke kommunens behov.

Renholdstjenesten har blitt omorganisert, og renholdere er nå personalmessig under sektorleder UM.

Kommunale bygninger

Jevnlig vedlikehold er avgjørende for å unngå verdiforringelse og store overraskende kostnader. Den økte bemanningen innen UM-anlegg vil fremover gi bedret vedlikehold av kommunal bygningsmasse. Prioritet her vil blant annet bli sykeheimen, vaskerom i Kjerkeveien 17, samt re-etablering av Undlenda til utleieboliger. Dette særlig med tanke på utleie til flyktninger som ankommer Osen.

VAR-området

I 2025 vil UM prioritere arbeider innen vann og avløp. På vannområdet vil det satses på tiltak som bidrar til en sikrere og mer robust vannforsyning. I dette ligger blant annet utbedringer som sikrer nød vann ved bortfall/problemer med hovedvannforsyningen. I tillegg vil det kommende år være nødvendig med investeringer i avløpsanlegg, både i offentlige og private avløpsanlegg. Først ut er nytt avløpsanlegg som erstatter nåværende avløpsanlegg ved Coop. Arbeidene er tenkt startet umiddelbart etter avløpsplan er vedtatt.

Kommunale gebyrer - Budsjett 2025

Osen kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalings-tjenester (H-3/14, KMD, februar 2014).

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Utfordringer med selvkostbudsjettet:

Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe eksakt med budsjettet.

Generelle forutsetninger:

Sist anslåtte kalkylerente for 2025 (Kommunalbanken 24. Sept. 2024) er anslått å bli 4,01 % i 2025. Budsjett innenfor VAR-området er utarbeidet den 28. august 2024. Da var anslått kalkylerente for 2025 3,72 %

Gebyrsetter - Vann 2025

Årsgebyret for vann i Osen kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Gebyret for 2025 økes med 10 % gitt at administrasjonens forslag til vedtak godkjennes.

Gebyrsatser - Avløp 2025

Årsgebyret for avløp i Osen kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Gebyret for 2025 økes med 4 % gitt at administrasjonens forslag til vedtak godkjennes.

Gebyrsatser slamtømming - 2025

Fra 2021 har slamtømming blitt utført av Midtre Namdal Avfallsselskap (MNA). Gebyrene blir også fastsatt av MNA. Kommunen er bindeleddet mellom MNA og innbyggerne med tanke på informasjon ut til innbyggerne i Osen.

MNAs økning i gebyr på slam er 5 %.

Gebyret for 2025 økes med 15 % gitt at administrasjonens forslag til vedtak godkjennes. Dette for å betale ned på selvkostfond.

Gebyrsatser renovasjon - 2025

Tjenester knyttet til renovasjon leveres i sin helhet an MNA.

MNA's pris til eierkommunene knyttet til renovasjon, øker i 2025 med 5 %. For å få selvkostfond i 0, har administrasjonen foreslått en økning på 6,5 %.

Infrastruktur

Veier:

Sommer- og vintervedlikehold av kommunale veier er budsjettert på et nøkternt nivå. Det planlegges ikke med asfaltering av kommunale veier i 2025. I løpet av 2026 antas det nødvendig med utbedringer av blant annet Hopaveien.

Det er gjort avtale om vinterlikehold (brøyting) gjeldende frem til sommeren 2026 for alle rodene. Avtalene forutsetter årlig indeksregulering.

Det planlegges våren 2025 etablering av fartshumper på enkelte kommunale veier. Dette med bakgrunn henvendelser til noe kjøring med for høy fart. Tiltaket er diskutert i kommunens trafiksikkerhetsutvalg, og er også beskrevet i kommunens trafiksikkerhetsplan.

Havner:

Det er utfordringer med driften av flytebrygge på Sandviksberget for MS Osen. Det har vært sak ute på høring knyttet til en midlertidig utbedring/flytting.

Administrasjonen vil komme tilbake til kommunestyret snarlig med en sak, og eventuelt investeringsbehov, knyttet til utbedringer/evt. flytting av flytebryggen.

Brannvern

Brannvern og feiing leveres av Brannvesenet Midt IKS. Budsjettet er i henhold til selskapets priser for tjenestene.

Jordbruk, skogbruk, miljø og vilt

I løpet av 2024 ble det inngått en permanent avtale med Indre Fosen kommune om samarbeid innen landbruk og skogbruk. Kostnaden er inntatt i budsjettet i sin helhet. Kostnadmessig er denne løsningen marginalt høyere enn når Osen hadde en ansatt i 50 % stilling på dette området. Kvalitetsmessig er løsningen merkbart bedre.

Mål for 2025:

- Oppstart arbeider med nytt rensesanlegg for Osen sentrum
- Utbedringer innen distribusjon av vann.
- Utbedringer knyttet til havneanlegg for MS Osen på Sandviksberget eller flytting til annet sted.
- Omorganisering innen renhold ferdigstilles.

Bærekraftig utvikling og miljø

Kommunestyret vedtok klima- og energiplan høsten 2019. Det er installert varmestyringssystem ved kommunehuset, sykehjemmet, Skrenten og Strand barne- og ungdomsskole, samt Havgløtt barnehage. Re-etablering av bio- anlegg til oppvarming ved skolen og barnehagen gjøres i 2025.

I tråd med vedtak i kommunestyret er det gjort endringer i bilparken. Både økonomisk og miljømessig vil dette gi effekt i 2025.

Kirken

Menighetsrådet har fremsendt eget forslag til budsjett for 2025.

Kommunedirektøren legger i tråd med dette opp til en økning i forslag på budsjett til kirken på 4,1 fra 2024 %.

Lov om den norske kirke er opphevet og erstattet av Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven). Iflg. § 14 skal kommunen gi tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

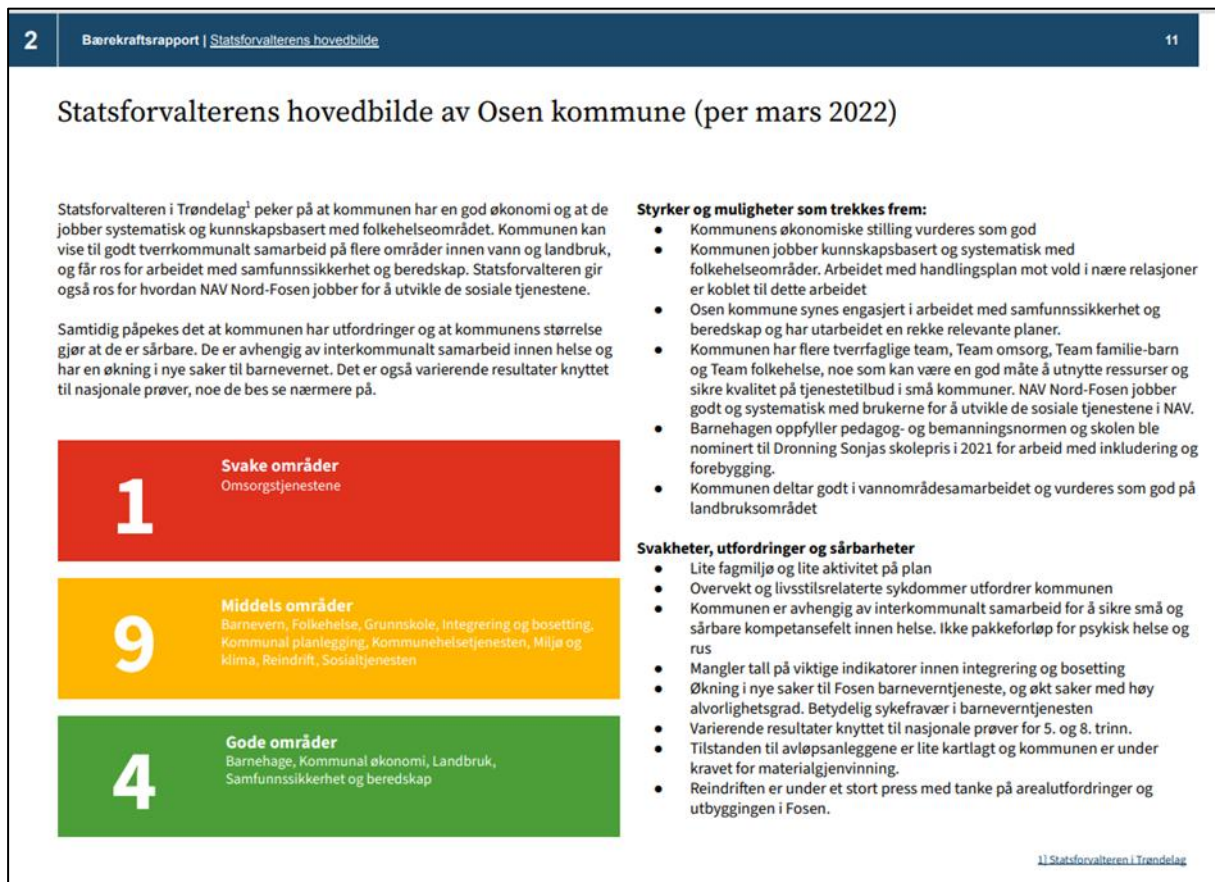
Vedlegg 2: Kostrafunksjoner, regnskap 2023, budsjett 2024 og 2025:

Ansvar		Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
10	Politiske styringsorganer	2 125	2 359	2 535
20	Kontrollutvalget	609	754	742
23	Råd for eldre/funksjonshemmede	1	13	21
24	Ungdomsråd	7	50	50
40	Politiske organisasjoner	40	20	0
50	Valg	88	13	83
101	Rådmann (m/tilleggslønn i 22 og 23)	7 561	8 177	6 716
102	Økonomiavdelingen	2 761	2 539	2 547
104	Fellesutgifter sentraladministrasjonen	2 944	2 548	2 402
120	Fagopplæring/lærlinger	617	1 551	785
130	Sommerarbeid ungdom	205	54	137
135	Fosen vekst	666	592	709
152	Næringsfond II	-675	-118	-110
155	Næringseiendommer	47	-532	-459
160	Tjenesteboliger	-212	-825	-831
161	Festeavgifter	-216	-233	-233
200	PPT	700	700	832
201	Fellestjenester skole og barnehage	-328	-247	9
202	Felles skyss	808	730	918
203	Osen kulturskole	202	261	303
204	Drageid leirskole	-150	88	-65
210	Oppvekst og kultur	1074	980	1 146
220	Strand skole	17 614	18 292	17 956
230	Seter oppvekstsenter	40	0	0
240	Havgløtt barnehage	8 389	9 396	10 963
270	Kulturtiltak	3 350	35	32
276	Osen ungdomsklubb	202	183	152
280	Bibliotek	264	269	404
285	Bygdatunet	547	183	209
290	Bygdebok	-3	-3	0
295	Religiøse formål	1 331	1 384	1 440
310	Helse	1 075	1 468	1 949
311	Institusjonsplass	522	1 037	0
320	Allmennlegetjeneste	2 763	2 478	2 662
321	Legevaktsentral	316	316	332
322	Legevaktordning	2 136	2 108	2 427
323	Kommunalt akutt døgntilbud	282	200	208
324	Rehabilitering	614	582	606
330	Helsestasjonstjeneste	557	573	631
331	Helseopplysning	3	6	5
332	Miljørettet helsevern	422	419	437
334	Skolehelsetjeneste	360	347	385
335	Jordmortjeneste	101	97	102
340	Fysioterapitjenester	668	595	595
350	Psykiatri	4 201	3 842	985
410	Sosial rådgivning	87	3	164
415	NAV	762	482	694
416	Bosetting flyktninger	226	6	-4 093
420	Edruskapsarbeid	-9	-9	-9
430	Barnevernsarbeid	1 602	1 663	1 681
520	Sykehjem pleie og omsorg	17 815	17 205	17 627
521	Kjøkken	2 402	2 318	2 532
530	Hjemmesykepleie	9 740	9 417	10 173
531	Hjemmehjelp	423	449	520
532	Eldresentret	117	107	0
533	Dagtilbud demens	366	433	484
540	Omsorgsboliger 2. etg. Sykehjemmet	-426	-464	-183

541	Osen Trygdebolig	-43	-106	-124
542	Mølnbergtnet	-57	-290	-229
543	Trekanten/nye Trekanten	-130	-290	-248
544	Omsorgsbolig – Skrenten	-150	-332	-210
560	Psykisk utviklingshemmede	29	72	72
561	Andre tiltak funksjonshemmede	192	140	120
610	Byggesak oppmåling kartverk	1 026	1 124	1 620
618	UM-stab	1 522	707	1 328
619	UM-anlegg	2 911	2 547	6 192
620	Vann	-966	-362	-616
630	Avløp	-296	-235	-141
635	Slam	-41	63	-28
640	Avfall	-28	-61	-105
650	Havner	414	51	231
651	Kommunale veier	1 905	1 159	1 233
652	Fylkesveier	55	55	72
653	Private veier	4	4	5
655	Trafikksikkerhetstiltak	288	40	77
660	Brannvern	2 458	2 539	2 578
665	Forurensingsvern	7	8	9
670	Jordbruk	140	448	441
672	Skogbruk	12	50	49
673	Veterinærtjeneste	-37	-41	-1
680	Miljøvern	64	0	85
681	Fiske, jakt og viltstell	0	17	27
700	Renter	-655	957	1 157
710	Avdrag	8 640	8 799	7 245
721	Avskrivninger	-8 691	- 1 261	-1 261
800	Skatt og rammetilskudd	-93111	-92 855	-99 755
801	Øvrige generelle statstilskudd	-3 878	-15 380	-6 000
803	Eiendomsskatt	-1 590	-1 637	-1 410
910	Pensjonsavregninger	-8 881	-1 146	-2 721
900	Årets regnskapsmessige resultat netto	1 870		

Vedlegg 3: Kilder til kunnskap om utfordringsbildet

Statsforvalterens hovedbilde av Osen kommune:

Kommunerapporten fra Osen (september 2023)

Utført av Responsanalyse på oppdrag av fylkeskommunen og skal bidra til å gi innbyggerne en stemme. Antall respondenter 238 personer. Oppsummert:

Oppsummering

Innsikt

- 71 prosent tror de vil bo i kommunen om 5-10 år, 7 %-poeng under fylkessnittet.
- 43 prosent mener det er gode jobbmuligheter i nærområdet, 22 %-poeng under fylkessnittet.
- 55 prosent har gjort endringer i egen hverdag for å leve mer bærekraftig, 8 %-poeng under fylkessnittet.

Innbyggerne er i særlig grad enige i at:

- Egen arbeidserfaring/kompetanse er relevant også i fremtiden.
- Min arbeidsplass blir ikke overflødig i framtiden.
- Kommunen er god å vokse opp i.

Innbyggerne er *ikke* enige i at:

- Kommunen bruker ressurser (tid og penger) på en god måte.
- De har er muligheter til å være med å påvirke utviklingen i lokalsamfunnet.
- Det må satses på bosetting i sentrale områder i kommunen.
- Det er greit å bygge ned friluftsområder eller marka så lenge det gir plass til boliger og næringsetableringer.

Innbyggerne i Osen skiller seg fra fylkessnittet ved at de er noe mer positive til hyttebygging, og at de i mindre grad kjenner til barn og unge i min kommune som er forhindret fra å delta på fritidsaktiviteter på grunn av økonomi.

Anbefalinger

- Jobbmuligheter: Med bare 43 % som mener det er gode jobbmuligheter i nærområdet, er det viktig å utvikle og diversifisere arbeidsmarkedet. Kommunen kan se på muligheter for å støtte lokal næringslivsutvikling og tiltrekke seg nye virksomheter, som igjen kan bidra til å skape flere jobber.
- Bærekraftige livsstil: Det bør jobbes for å øke bevisstheten og opplæringen rundt bærekraftige valg og praksiser. Innsats for å gjøre bærekraftige alternativer mer tilgjengelige og rimelige kan også være en nøkkel.
- Innbyggerinvolvering: Kommunen bør vurdere å implementere flere og bedre kanaler for innbyggerdeltakelse. Dette kan inkludere åpne møter, workshops, online plattformer eller borgerpaneler.
- Ressursbruk og transparens: For å håndtere bekymringene knyttet til bruk av ressurser, kan kommunen arbeide for å øke transparens og kommunikasjon om budsjett og ressursbruk.
- Natur og friluftsområder: Beskyttelse av friluftsområder er tydelig viktig for innbyggerne. Kommunen bør jobbe for å balansere utviklingsbehov med bevaring av natur og rekreasjonsområder.
- Bolig- og Bosettingsstrategi: Med motstand mot satsing på bosetting i sentrale områder, og en delvis positiv holdning til hyttebygging, bør kommunen utforme en bosettings- og utviklingsstrategi som balanserer disse aspektene.
- Ved å adressere disse områdene, kan Osen kommune arbeide mot en utvikling som er i tråd med innbyggernes ønsker og behov, og samtidig bygge videre på de positive aspektene som allerede er til stede i kommunen.

Arealprofiler (SSB), kommuneprofil til bruk i strategisk planlegging:

Arealprofiler for Osen kommune, Trøndelag.									
Indikator	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A1. Boligareal per bosatt. Kvadratmeter					422,0		443,0	454,0	454,0
A4. Andel boliger i blokk. Prosent	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	2,0	3,0	3,0	3,0
A5. Andel leid bolig. Prosent av husholdninger				26,4	23,4	23,1	23,5	22,2	
A6. Nye boliger siste 4 år						18,0	18,0	8,0	9,0
A7. Andel nye boliger siste 4 år i blokk. Prosent						55,0	53,0	67,0	60,0
A9. Andel over 60 år. Prosent		35,0	35,0	36,0	37,0	38,0	40,0	41,0	41,0
A10. Andel husholdninger bestående av eldre minst 67 år. Prosent			55,1	55,2	55,7	54,5	56,4	58,0	
A11. Andel personer i lavinntekthusholdning (EU60). Prosent				14,1	10,4	10,9	10,3		
A12. Andel kommunalt disponerte boliger. Prosent	8,1	9,5	9,3	9,4	8,4	8,3	8,3	7,7	
A13. Flyttinger innen kommunen per 1 000 innbyggere	129,0	64,0	65,0	50,0	46,0	54,0	54,0	40,0	
A14. Netto innflytting. Antall personer		11,0	-8,0	-11,0	5,0	-26,0	-15,0	14,0	
B1. Nye fritidsbygg siste 4 år						10,0	9,0	11,0	10,0
B2. Andel potensielt tilgjengelig strandsonereale. Prosent	84,1		84,1	83,9	83,9	83,9	83,8	83,8	83,8
B3. Nye bygg i strandsona siste 4 år					41,0		37,0	32,0	23,0
B4. Byggesøknader i 100-m beltet innvilget gjennom dispensasjon. ..						0,0	2,0	5,0	
B5. Antall igangsatte bygninger innen aktsomhetsområder siste 4 år							27,0	21,0	24,0
B8. Andel bebygd areal etter arealbruksklasse									99,4
B9. Ledig ubebygd areal innen kommuneplanens arealdels 1110 Bo..								112,0	
C1. Godkjent nydyrket areal. Dekar		40,0	49,0	33,0	84,0				
C2. Nedbygd jordbruksareal, årlig gjennomsnitt. Dekar	7,0								
C3. Omdisponering av dyrket jord siste 4 år. Dekar					16,0	18,0	8,0	4,0	
C4. Omdisponering av dyrkbar jord siste 4 år. Dekar					2,0	2,0	2,0		
C5. Andel sysselsatte bosatt i egen kommune. Prosent		74,1	74,3	72,4	73,2	73,8	72,9	73,4	
C6. Andel som arbeider i hovedsentrum i egen kommune. Prosent					0,0	0,0	0,0	0,0	
C7. Boligenes gj.avst. til arbeidsplassklynger. Km						2,0	2,0	2,0	2,0
C8. Boliger igangsatt siste 4 år, gj.avst. til arbeidsplassklynger. Km						0,4	0,5	0,7	0,4
C9. Boliger, gj.avst. sentrumssone. Km						35,7	35,8	35,7	35,7
C10. Boliger, igangsatt siste 4 år, gj.avst. sentrumssone. Km						20,9	20,2	16,2	18,7
C11. Næringsbyggs nærhet til sentrumssone. Kilometer						42,2	42,3	42,5	42,6
C12. Næringsbyggs nærhet til sentrumssone, bygg igangsatt siste ..						41,8	1,0	1,8	1,0

Folkehelseprofil og oppvekstprofil 2024 (Folkehelseinstituttet)

Tema 2024 hhv Eldre, og vennskap og fellesskap.

